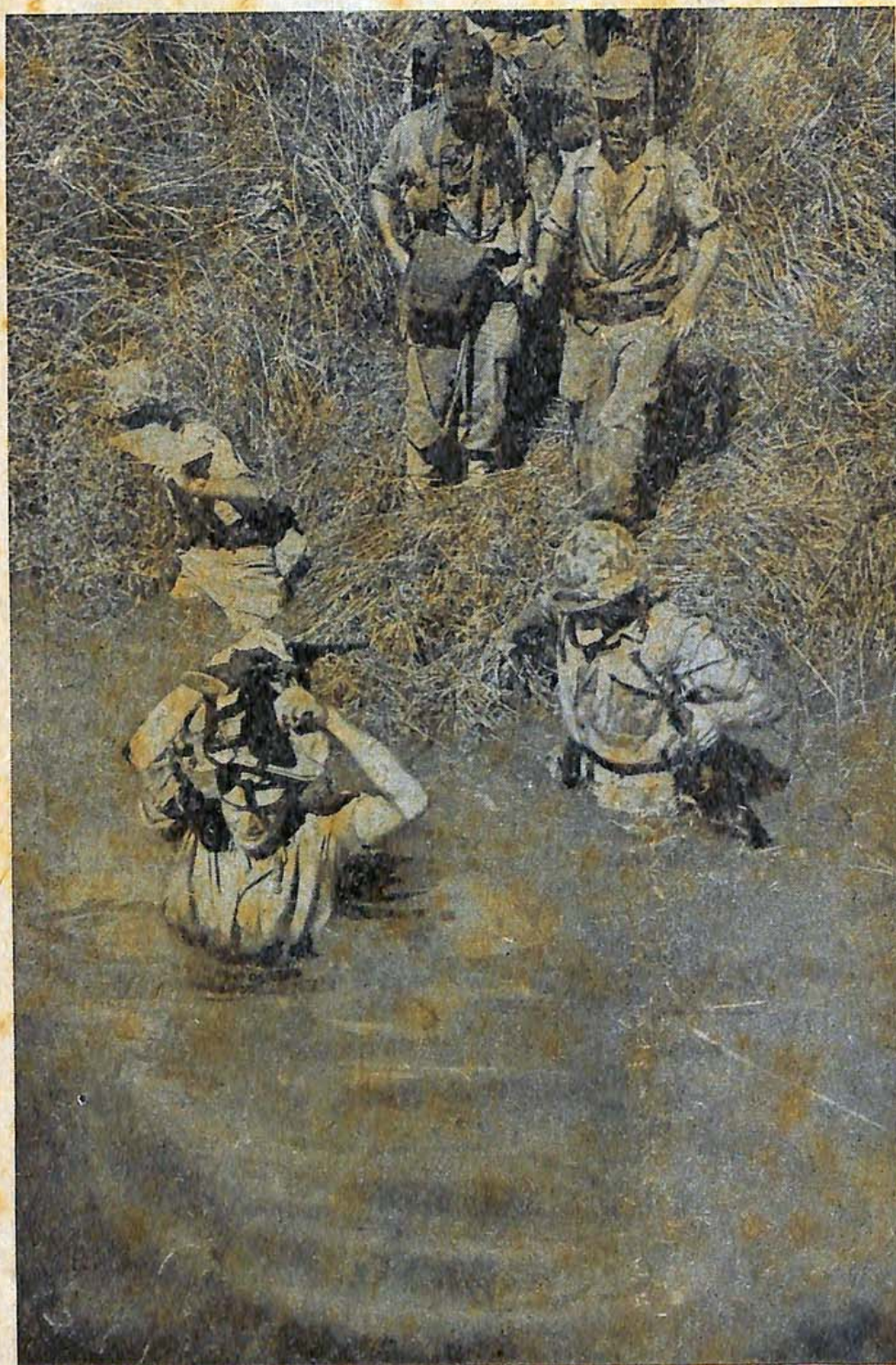

WAPENBROEDERS

UITGAVE VAN EN VOOR
INDIË-VETERANEN

1e Jaargang No. 2
15 November 1951

Voorlopig Redactie-adres
Copernicusstraat 57b
Amsterdam

Voorlopig Secretariaat
Postbus 76
Apeldoorn
Postgiro: 448080
t.n.v. S. Toom,
Deventerstraat 62
Apeldoorn

OP DE KORREL

- * De Veteranen en de Pers
- * Spiegel der eigen historie
- * De taak: Nw. Guinée
- * Het land waar wij leefden
- * Welke politiek?
- * Rechts richten!

Voorwaarts!

Dwars door het
moeras!

Wij leven roekeloos snel en hevig en tot stilstaan bij een herinnering gunnen wij ons de tijd niet.

En toch . . . aan elk graf der onzen daarginds zijn de woorden gesproken: „Wij zullen je niet vergeten.” Wij willen hier, in dit orgaan van ons, die woorden waar maken. Duizenden onoverbrugbare mijlen scheiden hen van ons, maar ieder onzer, die deze regels leest, zal in zijn gedachten een ogenblik bij hen zijn. Zo zullen wij, eens in de twee weken, de kleine, dankbare ruiker van onze beste gedachten bij hun kruisen leggen. Dan zullen zij ook zo eenzaam niet meer zijn.

Spandrie's Hemelvaart

Een paar dagen geleden werd er een oud spandrie bij ons het hospitaalje binnengedragen en als je hem zo op die brancard zag liggen, zou je gedacht hebben, dat hij eigenlijk al gestorven was. Maar toen ze hem bij mij in het kamertje op een bed hadden neergelegd, stak hij, na een tijdje roerloos onder de dunne deken te hebben gelegen, plotseling zijn magere handen uit naar een doosje pepermint op het tafeltje naast hem. Zoals een oude vogel tussen de aardkluiten scharrelt, griste hij een tablet uit het doosje en liet het in zijn mond

vallen en gelijk het kartonnen dekseltje toeklapte, viel de oude man weer terug op zijn laken. Daarna draaide hij zich om.

Als een knoestige, dorre tak zag ik de vormen van het skelet onder de deken, het ingevallen bekken, dat met een diepe hoek in de magere dijbenen overging en de vooruitspringende halfopgetrokken knieën.

Het kamertje was klein en voor de regen waren de luiken dichtgedaan. In het halfdonker leek het gezicht van de oude man op een in elkaar gefrommeld stuk grauw papier, maar

toen ik hem goeiendag knikte, glansden zijn ogen onverwacht helder. Zijn geest moet nog helder zijn geweest, hoewel zijn lichaam zo moe en zwak was, dat hij geen antwoord meer geven kon op het weinige, dat de verplegers hem vroegen.

Even later kwamen zij met een groot scherm. Het was zo groot, dat het bijna niet door de deur kon en daarom schoven zij het langzaam, op hun plompe schoenen schuifelend, met onhandige bewegingen het kamertje in. Het was voor het eerst, dat die verplegers lange, witte jassen droegen en misschien keken ze daarom zo schichtig het kamertje rond toen ze het scherm rond het bed hadden gezet. Of anders voelden zij dat dit scherm tegen de oude man zei: „Jij hebt aan de wereld geen deel meer, jouw rol is uitgespeeld.”

's Middags hield het op met regenen en toen konden de luiken open. De wind woei fris door het ziekenkamertje en daarmee de overdreven angst, die ik al die tijd gevoeld had voor de adem van de oude man. Het was dan ook een klein kamertje en achter het scherm kon je het onregelmatig hijgen duidelijk horen. En ik had zijn mond gezien. De onderkaak was naar beneden gezakt, de lippen blauw of bijna zwart en de mondholte, met een enkele lange, witte tand, was als een donkerbruin-zwart hol.

Toen ik 's middags sliep werd de oude man naar een andere afdeling gebracht.

HET IS EEN PAAR DAGEN LATER

en ik ben weer beter en kan vandaag met een wagen mee, naar mijn onderdeel terug.

Het is nog bijna nacht als mijn bagage al op de galerij staat. De verplegers gaan door de helder verlichte kamers, slaan de klamboe's terug en nemen de temperatuur en de polsslag van de patiënten op. In het halfdonker buiten gaan de eerste arbeiders al door de suikervelden en zoals elke dag is de hemel grauw bewolkt. Zoals elke dag zal het straks gaan regenen.

Op zij van het huis manoeuvreert een ambulancewagen en nu wordt er voorzichtig een brancard ingeschoven. Het is de oude spandrie. Waarschijnlijk is hij vannacht gestorven. „Nog niet,” zegt de ziekenverpleger.

Onze wagen komt er aan. Het is een stafcar, naast de chauffeur zit een van de dokters, daarachter twee korporals elk met een automatisch wapen en tegenover me op het achterbankje zit een soldaat met het geweer tussen de knieën. Het is een lange en gevaarlijke weg.

Het wordt langzaam dag. Eén van die grijze, van regen druipende dagen zoals we er al een dag of tien achter elkaar gehad hebben. Als we

wegrijden, spatten de eerste druppels tegen de ruiten.

„Dat is een bui voor de hele dag,” zegt één van de korporaals.

„Ik zal het raam maar dichtdraaien, maar straks moet het toch weer open.” De anderen knikken zwijgend, ze slapen ook nog half. Als langzaam toeschuivende gordijnen trekken de regenbuien dicht over het land.

Voor ons uit schommelt de ambulancewagen.

Er is maar één deur van gesloten, die, waarachter de oude man ligt. In de open deur zit de ziekenverpleger met een stuk wit gaas voor de neus en de mond.

De oude man kan niet meer beter worden en in het kleine hospitaal is geen plaats voor een besmettelijke ziekte. Daarom rijdt die ziekenwagen hem naar een stad, dieper het land in, hoog in de bergen.

Door het vlakke laagland stuiven we door de regen.

Door het opengedraaide raam wijst een bren-loop naar buiten.

We roken zwijgend.

In de ziekenwagen staat de verpleger over de oude man gebogen.

NU HEEFT DE REGEN OPGEHOUDEN

De weg wordt bochtig en we stijgen. Met het klimmen van de weg gaan de sawahs als brede trappen mee omhoog en de padi is jong en felgroen. In de bochten spat het grind knerpend onder de banden weg, en de dokter zegt: „Doe nu die bren maar weg.”

De ziekenwagen stuift door de schaduw tunnels. In het licht is de deuropening nog zwarter en fel wit, als een fosforiserende waarschuwing, is het steriele gaas voor de mond van de verpleger.

Van onze wagen staan nu alle ramen open en ik laat mijn hand door de koele stroom van de berglucht buiten het portier bengelen. We lachen en steken elkaars sigaretten aan, goede sigaretten van de dokter.

De mensen langs de weg zien er blij uit en ze zijn kleurig in rose en blauwe en bloemige badjoes en rijke sarongs gekleed.

Fijn, vanavond slaap ik weer op m'n eigen tampatje, ver van die arme, miserabel-hete kustlanden af.

De vierkante ambulancewagen verdwijnt om een bocht.

ER WAS IETS

Ik weet niet wat, maar ik moet naar de ziekenverpleger kijken. Het was alsof de donkere ogen boven het witte masker onrustig van de zieke man naar ons achterom hadden gezien in het korte moment voor zij de bocht omgingen. Nu zijn we weer vlak achter de ambulancewagen. De

verpleger buigt zich over de oude man. Maar ik moet naar hem blijven kijken.

Links en rechts staan de bergen kruimig bebost tegen de hemel, tevoorschijn kruipend uit de regenwolken. In heel tere kleuren liggen de djatibossen en theetuinen. Grommend trekken de wagens steeds hoger. Achter de dichte deur ligt de oude man.

Als een doodsengel in een zwarte spelonk staart de verpleger voor zich uit.

Op de berghellingen staat de zon en dan is ze plotseling al op de weg voor ons en op de grote, ronde keien van de kali in het dal. Onbekommerd baden zich kinderen in het zilverige water.

Met de gouden padi-bossen op het hoofd gaan vrouwen langs de weg.

Het licht strijkt langs de witte klapperstammen en over de rozen in een kamponghaag.

Zo moet het waarschijnlijk zijn.

Maar waarom zegt niemand iets?

Voort jakkeren de wagens, de weg is een blinkende streep zonlicht, die een aanloop neemt naar de hemel.

Dan geeft in de ziekenwagen iemand zwaaiend een stopteken.

Vlak achter elkaar staan de wagens aan de rand van de weg stil.

Even later staan we allemaal in de zon achter de ziekenwagen. In de deuropening staat de ziekenverpleger, erg jong en erg bleek.

Hij schuift langzaam het mondkapje omlaag en zegt: „Ik geloof dat hij gestorven is, dokter.”

Wij hadden de oude man een eindweegs naar de hemel begeleid.

SWAN

Makker,

*Dat het je nu gegund is wel te rusten.
Ik heb een tijdlang bij je kruis gestaan,
ik heb dat voor je moeder en je schat gedaan,
totdat de bergen 't laatste zonlicht blusten;
toen kwam de donkerheid om jullie graven staan
en heb ik je gewenst om wel te rusten.*

*Want al de nachten, die je moest doorwaken,
de donkerheid, waarop je hebt gevloekt,
ze zijn genoeg geweest om je zo moe te maken
dat je de rust, alleen de rust maar zoekt.*

*Ik wens nu, dat het je gegund is om te rusten,
totdat de palmboom niet meer snipers draagt.
En als het mij gegund is naar de oude kusten
te varen en ze naar je vraagt,
dan zal ik haar vertellen van het land en al de nood
en van de helden, die geen helden waren,
maar die toch rusten in een vroege dood
om wat er aan hun kimmen is gedaagd,
al hadden ze er soms niet om gevraagd.*

*Dat wat ze zwijgend met hun leven blusten,
waarom ze onder tropenpalmen rusten
en stom getuigen tegen macht en haat.*

Nor-maal

DE VETERANEN EN DE PERS

Dat de verschijning van Oud-Wapenbroeders reacties in de pers zou opwekken was te verwachten, maar de wijze waarop sommige, en nog wel belangrijke bladen, reageerden, heeft mij persoonlijk verbaasd, om het maar eens beleefd te zeggen.

Het dagblad „Trouw” schrijft bijv. in een zeer geringschattend artikel over het veteranenlegioen (dat het n.b., evenals enkele andere bladen en een commentator van de N.C.R.V., bij voorbaat vergelijkt met de vroegere Duitse „Stahlhelm” enz.!!!), dat een dgl. legioen, dat zich met politiek gaat bemoeien, het einde betekent van een constitutionele regering en het begin van een dictatuurstaat. En de Nieuwe Rotterdamse Courant schrijft, evenals andere bladen: „Wanneer dan nog redactie, financiers en organisatoren zich zorgvuldig achter de schermen houden, wordt deze zaak, alles bij elkaar genomen, tamelijk zonderling, om het woord onzuiver niet in de mond te nemen.”

Wel, wel, wat een hartelijk welkom!

Een student laat zich drie keer bedotten, een soldaat maar één keer.

James Howell, 1659

Weten deze heren wel, dat er in het buitenland (bijv. Amerika, Engeland, Frankrijk, e.a.) reeds lang veteranen-legioenen bestaan, die door de regeringen gewaardeerd en gesteund worden? Zou het niet goed

— Wij nemen aan, dat Nederland verstandig genoeg is aan dit nieuwe splinterpartijtje geen aandacht te schenken en dat onze Indië-veteranen verstandig genoeg zijn de plaats onder het eigen politieke afdak niet te verlaten.

Orgaan Volkspartij voor Vrijheid en Democratie.

zijn, als het Nederlandse volk hieraan eens een voorbeeld nam? Maar neen: in ons landje worden onze oud-strijders door velen bij voorbaat uitgeschakeld en verdacht gemaakt.

Wat willen „Trouw”, „N.R.C.”, „Volkskrant” e.d. eigenlijk? Laat ik eens klare taal spreken: men vindt, dat deze veteranen zich niet met de politiek moeten bemoeien. Mischien zijn de heren, die de grote kranten financieren en leiden, bevreesd dat onze oud-Wapenbroeders een nieuwe politieke partij willen oprichten, die zieltjes uit de bestaande politieke partijen wegkaapt? Ik kan mij deze vrees wel voorstellen, want alles draait in dit landje om zieltjes voor de politieke partijen.

Als de „partij-politieke” pers echter bedoelt, dat de veteranen niets mogen zeggen over het regeringsbeleid, d.w.z. de regeringspolitiek, dan wil ik er aan herinneren, dat deze veteranen het kiesrecht hebben en zelfs verplicht zijn, dit kiesrecht uit te oefenen. En wat betekent dit anders dan dat iedere Nederlander, dus ook onze veteranen, het recht en de plicht hebben, van hun mening te doen blijken?

En als de „partij-politieke” pers inderdaad bedoelt, dat deze oud-strijders geen invloed mogen uitoefenen op het regeringsbeleid, wel, dan is mijn vraag: „Is dit democratie of dictatuur?”

Waar zijn „Trouw”, „Volkskrant”, „N.R.C.” enz. eigenlijk zo bang voor? Voor een nieuwe macht, die hun machtspositie zal ondermijnen? Een ongewapend legioen, dat nog niet eens bestaat? Is men daar nú al zo bang voor? Ziet, deze veteranen, die de hard-

ste vormen van een noodtoestand aan den lijve hebben ondervonden, moeten de indruk hebben gekregen, dat het regeringsbeleid werd ingegeven door bepaalde partijbesturen, niet in het algemene landsbelang maar in het belang van enige politieke partijen. Dát is de kwestie! Welnu, al wat de Indië-veteranen door dit beleid hebben moeten meemaken en moeten verliezen (niet in de laatste plaats vele van hun beste vrienden), dwingt er hen thans toe zich te verzetten tegen de partij-politiek en het volk een voorbeeld te stellen, hoe hun opvattingen zijn omtrent het dienen van het algemene landsbelang.

Perscommentaren als hierboven geciteerd verraden een wonderlijke mentaliteit. De schrijvers daarvan zijn in feite „dictatoriaal” en niet de oud-strijders, die hun eigen mening willen — en, in 's lands belang, ook moeten — zeggen. Bovendien geven deze commentaren, deze schrijvers blijk van een totaal gemis aan begrip voor hetgeen speciaal de Indië-veteranen hebben moeten doorstaan. Want ziet! in wat zij te doorstaan hebben gehad, ligt de kern der kwestie. Uiteraard heeft een soldaat te gehoorzamen. Hij is niet verantwoordelijk voor het politieke beleid en hij heeft de militaire orders, gebaseerd op dat beleid, uit te voeren. Maar een soldaat is daarom nog geen automaat. Hij is en blijft een denkend mens. En hij is, net als ieder ander zou zijn, verbijsterd en bedroefd, wanneer hij onbegrijpelijke orders krijgt, welke de eer van zijn land en van zijn vlag te na komen en welke zijn menselijke waardigheden schenden. En dan zegt hij, teruggekomen in het Vaderland: „Dat nooit meer!”

Er is daarginds teveel gebeurd.

Men schijnt dat in ons land nog steeds niet te willen inzien. Maar de veteranen weten het wél. En als zij zich dan aanéensluiten om langs legale weg hun invloed aan te wenden teneinde een verandering te verkrijgen in de onrustbarende situatie, waarin het land verkeert, waar zij hun beste krachten voor gaven, dan heeft niemand het recht om hen geringschattend te behandelen en hen verdacht te maken.

Degenen die dat doen, leveren het beste bewijs, dat er „nodig iets moet veranderen”!

C. E. L. Helfrich
Lt.-Admiraal b.d.

.. en nog meer!

De ervaringen met een verpolitiekte „vaderlandse” pers in de rug van hun „Indisch” soldatenbestaan hebben enkelen uit „de troep” er niet van weerhouden, in de pen te klimmen tegen bepaalde pers-commentaren en critieken. We hebben enkele van de soerats er uitgelicht en nemen er dié gedeelten uit, die tegen de algemene strekking van die commentaren en critieken gericht zijn. Namen en toenames van kranten en schrijvers worden hieruit weggelaten. Wanneer je op patrouille door een hele kampong bange honden werd aangeblaft, werd je ook niet kwaad op één.

„Toen u als vertegenwoordiger van één der Nederlandse politieke partijen stemde vóór de noodwet op de Grondwet, die het mogelijk moest maken dat 150.000 Nederlandse jongens als militair naar het Oosten zouden kunnen worden uitgezonden, nam u alle consequenties van dien. Dus óók deze, dat het „huidige Nederlandse staatkundige stelsel wordt ondermijnd” (zoals u tracht te suggereren) door een Veteranen-Legioen.

Toen u echter met uw mede-kamergenoten, hoe dan ook debatterend, in de Tweede Kamer het Indië-probleem „benaderde”, lagen wij in de blubber en de smurrie; benaderden wij het Indië-probleem via de bodemloze magen van uitgehongerde kinderen, verbonden wij de etterende wonden van Indië. In die tijd schreef in uw blad een medewerker geen vleiende woorden over ons, soldaten. Uw blad verspreidde een ongunstige mening over soldaten, die in zweet en stank, slijk en smurrie, patrouille op patrouille liepen in een terrein, waar u zich geen voorstelling van kunt vormen. Doch wij wisten waarvoor wij sjuowden. Uw partij-dictatuur weerhield ons echter onze taak af te maken. Wij hebben ons toen neergelegd bij de onbegrijpelijkste en dolste beslissingen.

Wij hebben echter één ding geleerd en dat is, dat Nederland kapot gaat, kapót aan verdeeldheid. KAPOT in de diepste roerselen van zijn volksleven. Straks mag u misschien leven in een tijd, waarvan geen mens meer het nut inziet, omdat alles dan doelloos en nutteloos is gemaakt. Een tijd, waaruit alle vitaliteit is weggenomen. Een maatschappij, waaruit de diepste inhoud, het NATIONALE BEWUSTZIJN, HET HART, is weggepoliticeerd. De mensen zullen dan doden dan bakstenen zijn.

Nu zien wij, dat Nederland ons nodig heeft. Nederland, het land dat elke ouwe-jongen liefheeft, al zegt hij het niet. En wij willen meer een vlag dienen, die het waard is dat hij gebruikt werd als het laatste kleed voor onze besten, toen die naar hun laatste tampat, de rode warme Indische aarde, werden gebracht.

En daarom sluiten wij ons weer aan één en luisteren wij naar de opdracht van ons hart. Wij zullen weer onze patrouilles lopen, nu voor een fier en vrij en eendrachtig Nederland.

Zodra u met de practijk kunt aantonen, dat uw manier tot herwaardering van Nederland en zijn waarden, nationaal en internationaal, er op begint te lijken, zullen wij u graag de hand reiken ter versteviging van de rijen van dit Legioen der goedwillenden voor de zaak van Nederland.”

A. K. O. H., Leeuwarden

— Het eerste („Het riekt naar fascisme!”) kan ik vlot buiten beschouwing laten, want ik geloof niet (en géén van ons) in dingen, waarvan we een slordige 8 jaar alleen ellende gezien hebben. Ik geloof in heel andere dingen; de belangrijkste daarvan zijn de sawahtrappers die uit Negri-napas weer kombali zijn, in hun kameraadschap en menselijkheid.

— Wat het tweede commentaar betreft („Waar bemoeien die snotapen zich mee?”), word ik gloeiend kwaad. Wat geeft hen het recht, om te kankeren en te griepen op de jeugd, die nergens voor deugt, niet meer aan de leiband wil lopen en maar bar weinig ontzag heeft voor de gewichtigen? Zij vergeten overigens, dat diezelfde jeugd de rotzooi moest opknappen en daarbij, toen het klussie bijna

god en de soldaat zijn er voor de
[nood
als oorlog ons slaat met pijn en dood,
de KRIJG VOORBIJ, het land in vredes-
[staat,
vergeten is god en gedaan met de
[soldaat.

gefikt was, gehandicapped werd door „de gewichtigen”, zodat de zaak weer prompt in de soep draaide.

— Nu wat het derde betreft („Jullie bereiken toch niets!”): ik geloof dat we aardig wat kunnen fiksen. Ik vind het hier (in één woord) rôt. Ik mis de jongens. Ze zijn her en der verspreid, weer opgenomen in het „normale” leven, ze hebben zelfs geen geld meer om bier te drinken en herinneringen op te halen. Apa bolé boeat? Geeft geen bliksem... maar ik voel me alléén, omdat alle mensen om me heen heel anders denken en voelen dan de jongens.

Als vroeger bij ons, om maar iets te zeggen, de kledingtoestand zo beroerd was geworden (en wanneer was die niet beroerd?) dat ik geen kloffie had om mijn 3-maandelijks bezoek aan de kota te brengen, dan kreeg ik van de een zijn broek en van de ander een shirt en dan kon ik toch gaan. We deelden de laatste sigaretten en de nieuwtjes van de Griet en de ouwe mensen thuis. Heel dat stel rare donders was één blok en niemand kon dat afbreken. Dachten we tenminste. Het is nu wél afgebroken, tenminste de bovenbouw. Maar de fundamenten zijn er nog. En daarop gaan we weer bouwen, één lijn trekken, de hele troep weer bij elkaar brengen en houden, al was het alleen maar om eens een troep normale Nederlandse staatsburgers bij elkaar te hebben zonder onderlinge haat en nijd. En met dat stel lukt alles!

Bram J. C.
Den Haag

VAZAL VERHOUDINGEN

De frissigheid van de „POLITIEKE” strategie

Vanaf het begin van deze eeuw heeft zich een geheel nieuwe soort strategie ontwikkeld, die een belangrijke verandering bracht in de verhouding tussen de grote en kleinere staten en landen. Deze „strategie” noemt men de „politieke strategie” en die bepaalt de vazalverhouding, waarin kleine landen zich noodgedwongen verbinden aan grote staten. Een belangrijke, zo niet de belangrijkste factor van die strategie is de wapenindustrie.

Een typisch voorbeeld is de verhouding, die na het einde van de Eerste Wereldoorlog ontstond tussen Japan en China. Japan legde China 21 groepen van eisen op, waarvan de 4e groep China verplichtte, zijn wapens voortaan uitsluitend van Japan te betrekken. Dit zou er in de praktijk op neerkomen, dat China de eigen soevereine rechten niet meer zou kunnen verdedigen zonder de hulp van Japan. Deze verhouding tussen de twee staten is ook van grote betekenis geweest voor de ontwikkeling van de machtsverhoudingen in China; immers, terwijl het nationale Chinese leger gedurende de oorlog praktisch verstoken bleef van wapens, werd anderzijds het zich snel versterkende leger der Rood-Chinezen van wapens en materiaal voorzien door Rusland. Het resultaat van de oorspronkelijke vazalverhouding tot Japan is het nationalistische China noodlottig geworden.

In 1938 bracht Duitsland Roemenië in een soortgelijke vazalverhouding, door de Roemeense regering ertoe te dwingen, het belangrijkste wapenindustrie-centrum, dat in handen was van particulieren, te doen onteigenen en te verpachten aan de „Reichswerke Herman Goering”.

Aan de andere zijde hebben de Geallieerden in Wereldoorlog II Turkije van oorlogsmateriaal voorzien, waardoor dit land gedwongen was of neutraal te blijven, of zich aan de zijde der Geallieerden te scharen.

Het is ook bekend, dat Engeland verschillende landen zoals Egypte,

Jordanië, Irak en zijn dominions in het Oosten van Engelse wapens voorziet. Doordat deze landen nog geen of een te kleine eigen wapenindustrie hebben, zijn zij dus van Engeland afhankelijk voor de wapenvoorziening in oorlogstijd.

Men zal zich afvragen, hoe deze theorie klopt met de huidige ontwikkeling der verhoudingen in het Midden-Oosten. Hoé gevaarlijk voor Engeland de situatie zich ook doet aanzien, zij zal, ook in geval van een onverhoopte openlijke botsing der wapens, onmogelijk van lange duur kunnen zijn. Want voor munitie-aanvulling en het vervangen van vernielde of verloren gegane wapens en ander materiaal, moeten de roerige landen van het Midden-Oosten zich tot Engeland wenden. Plotseling overschakelen op nieuwe wapens en munitie, die dan door andere staten geleverd zouden kunnen worden, stuiten op te grote bezwaren; de gevechtskracht van het leger zou geruime tijd genihileerd zijn.

NOORD-ATLANTISCH PACT

De ontwikkeling van deze „politieke strategie” kunnen wij bijv. ook merken in enkele verschillen van inzicht, die bestaan bij de grootmachten van het Atlantisch Pact.

Gedurende Wereldoorlog I had Engeland, toen Amerika nog niet aan de strijd had deelgenomen, met Brits kapitaal in Amerika een grote wapenindustrie opgezet, waar o.m. het Britse Lee-Enfieldgeweer (kal. 0,303 inch) en de munitie daarvoor werd gefabriceerd. Maar toen Amerika aan de oorlog deelnam, maakte het Amerikaanse leger geen gebruik van dit wapen, doch werd een ander geweer (kal. 0,300) gebezigd en gefabriceerd.

Ook gedurende en na Wereldoorlog II is dit verschil gebleven. En terwijl enerzijds in de critieke na-oorlogse jaren de hele toestand na-standarisatie van bewapening voor de landen van het Noord-Atlantische Pact schreeuwt, staat de „politieke strategie” dit in de weg.

De Amerikanen bijv. houden zich aan hun automatisch „Garand”-geweer (kal. 0,300 inch), terwijl Engeland nog niet zo lang geleden op de markt kwam met een, naar Brits inzicht, beter automatisch geweer, dat echter een kaliber 0,280 inch heeft.

OOK NEDERLAND

Nederland heeft de vazalverhouding, veroorzaakt door de „politieke strategie” beduidend aan den lijve ondervonden! Had Nederland voor de oorlog een eigen, zij het ook kleine wapenindustrie, na de oorlog bleek ons land geheel afhankelijk van de Engelse goedgunstigheid. Tijdens de Duitse bezetting werd het staatsbedrijf van de Hembrug omgezet in een particuliere N.V. Ook na de oorlog verloor het bedrijf het karakter van staatsbedrijf; van groter betekenis was echter het feit, dat de artillerie-inrichtingen voornamelijk landbouwwerktuigen produceerden. Enige cijfers mogen het enorme verschil aantonen tussen de productie op wapengebied voor en na de oorlog:

in 1939 produceerde de Hembrug voor 44 miljoen gulden aan wapens en munitie, in het jaar 1950 voor slechts 3 miljoen. Gezien de huidige koopkracht van de gulden betekent dit, dat de productie van de Hembrug in 1950 nog geen 5 procent bedroeg van die van 1939.

De toestand heeft zich voor de Hembrug thans beter ontwikkeld, er bestaan plannen onze productie van bewapeningsmateriaal snel op te voeren. Doch het blijft verwonderlijk, waarom aan de Hembrug jarenlang landbouwwerktuigen werden vervaardigd, terwijl wapens en munitie zo dringend nodig waren voor de strijdkrachten in Indonesië.

Een andere omstandigheid is de volgende: in Februari 1944 hadden de „Combined Chiefs of Staff” (de Geallieerde Staf-chefs) reeds toegezegd, dat Nederland voor drie divisies aan wapens en materialen zou ontvangen (Witboek Londense regering). Dat zouden de wapens en

uitrustingen zijn, die de Geallieerden op de Duitsers zouden buit maken. Toen Duitsland capituleerde bevonden zich ongeveer 175.000 man aan Duitse operationele en territoriale troepen in ons land, waarvoor een oorlogsvoorraad voor een jaar was opgeslagen. Dit was ruimschoots voldoende voor drie divisies. Maar de Engelse legerautoriteiten weigerden die wapens en voorraden af te dragen. Grote hoeveelheden werden vernietigd of in zee gegooid. En daarmee werd Nederland van zelfstandig Koninkrijk tot vazal.

De Nederlandse strijdkrachten, die in Indië hun dienst deden, waren voor de aanvulling van hun wapens, materiaal en munitie geheel afhankelijk van Engeland en Amerika. Op tragische wijze demonstreerde zich de vazalverhouding, toen Engeland en Amerika tijdens de politieke acties een wapen-embargo afkondigden.

Men kan een dikke, afdoende streep trekken onder wat gebeurd is. Maar voor enkele verhoudingen is het, om der wille van de toekomst, noodzakelijk, dat men zich bezint op velerlei factoren, die de situatie bepalen, waarin men als volk verkeert.

Bepiegelingen

*Directe actie, ja, dat is de daad
Waaraan men de voorkeur geeft, omdat gepraat
de primitieve mens geen laars kan schelen.
De vuist is 't argument, dat elk verstaat.*

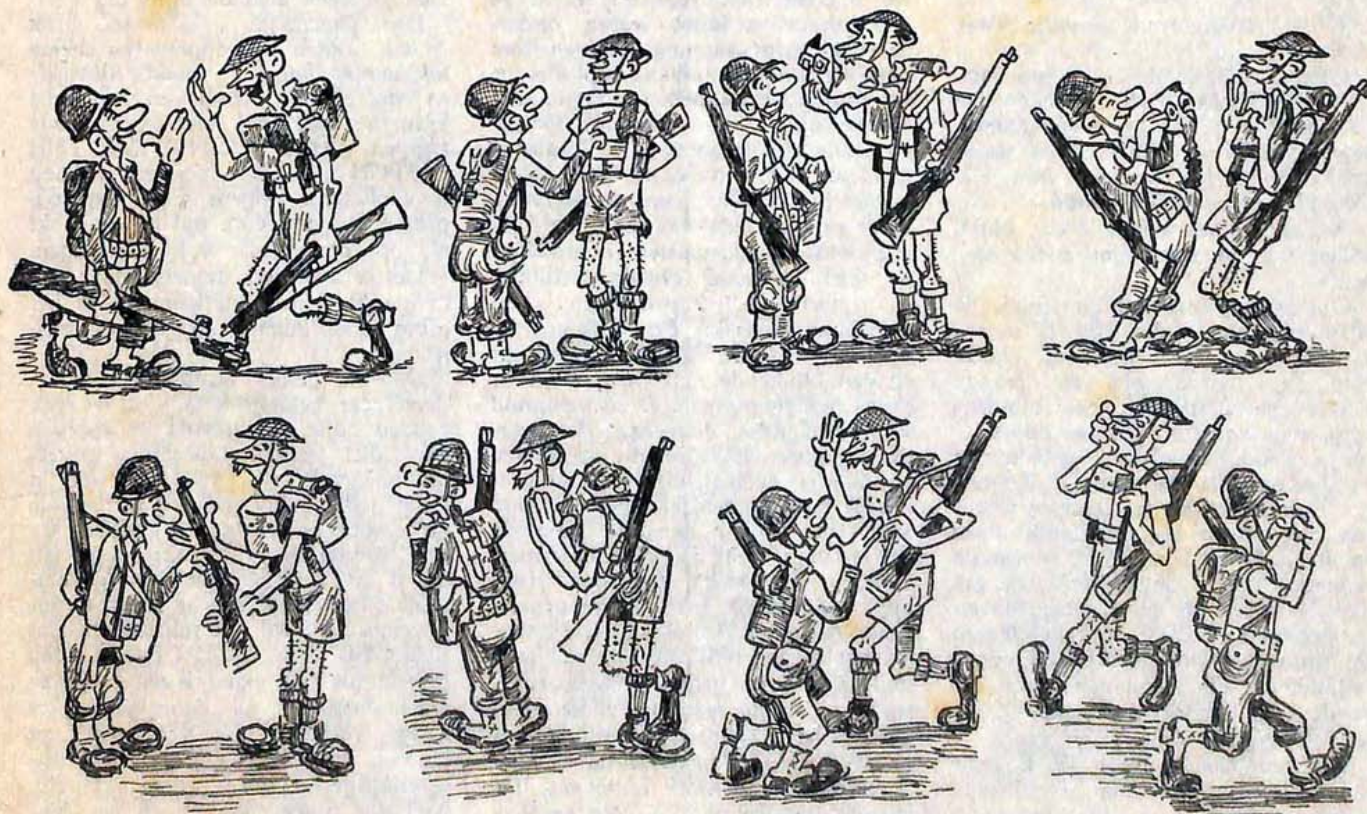
*Geen idealen mag men nog verkonden.
Wat eertijds samenkwam wordt thans ontbonden.
Of het nu gaat om loon of goed om spel,
een ieder wacht slechts op een nieuwe ronde.*

*O Vaderland, zal eens Uw ster herrijzen?
Of houdt men voet bij wat de bazen prijzen?
't Verleden? Humbug! Toekomst? Brood en spel!
Utility in plaats van blauwe lijzen.*

*Hij heeft gelijk, de criticus, de smaler:
men preekt de soberheid, doch leeft royaler
dan ooit tevoren uit de Grote kas.
De blaren vallen en het land wordt kaler.*

N. N.

(overgenomen uit de Van Heutsz Gazet)

ZO DE GROTEN ZINGEN, PIEPEN DE KLEINEN

„Sad Sack”, Amerikaan, en Britse Tommy bedrijven, ietwat vriendelijker en onschuldiger dan hun grote bazen, de „politieke strategie”.

„Het getuigt van engheid van begrip voor de huidige wereld-situatie, een beroep te doen op nationale waarden en tradities. Het is een levenswet geworden, dat Nederland zich op federaal-Europees niveau oriënteert.”

W. H. D.
majoor b.d.

„Als jullie straks wat plaats-ruimte over hebben, stop er dan wat „sterke verhalen” van vroeger in, hoe we toen met elkaar waren. Ik voel me soms zo ingeslapen en onverschillig, dat ik me er wel eens over verbaas, dat ik dezelfde vent was uit Indië.”

E. den Holler
oud-korporaal

Twee brieven, twee stemmen, twee opvattingen.

Omdat wijzelf in ons programma de „herwaardering van het nationale gevoel” hebben opgenomen, begrijpt iedereen dat wij het meest voelen voor het verzoek van alle Den Hollertjes in Nederland.

Aangezien het echter nodig blijkt, willen we dit standpunt nader toelichten.

Om te beginnen bij de jeugd, de bibit van ons Volk. Het is tegen-natuurlijk om een Nederlands school-kind de waarde van een Jeanne d'Arc, een Napoleon, een Hindenburg, even compleet te doen doorvoelen en waarden als wel gedaan kan worden met die van een De Ruyter, een Tromp, een Coen. Daarom wordt (en niet alleen in Nederland, maar op alle scholen ter wereld) naast de algemene vooral de Vaderlandse geschiedenis aan de jeugd meegegeven als geestelijke ballast voor het leven. De grondgedachte daarvan is ongetwijfeld, dat die jeugd een voorbeeld wordt gesteld en een gezonde nationale ruggegraat krijgt.

Wanneer men thans in W.-Europa de volken het nationale gevoel ontnemt en daardoor (zij het ook tijdelijk) geestelijk weerloos maakt, dan is het hek van de dam voor de duistere machten, die thans bij hun penetratie tenminste nog tegenstand

SPIEGEL DER EIGEN HISTORIE

ondervinden van het toch reeds zo vermolmd nationale gevoel. Daarom, we zijn pal voor een samenwerking met andere landen op zo breed mogelijke basis, maar laten we alsjeblieft onze eigenwaarde behouden en er voor waken, dat nog altijd De Ruyter voor onze jeugd belangrijker blijft dan een Superman van de federale „strips”.

En laten we verder gaan en eens kijken naar de oudere generaties. Wij achten de miskenning van de waarde van het nationale gevoel rond-uit gevaarlijk voor de positie waarin wij verkeren. We liggen zowat plat onder de wals van opgelegde verplichtingen.

Den Holler, jij en ik en wij allemaal weten, dat veel, van waar we nu aan toe zijn, te wijten is aan eigen zwakheid van moreel en gebrek aan zelfvertrouwen. We hebben er ook het respect van de „buitenwereld” zwaar mee verspeeld.

En als ik over „respect” spreek, doet 't mij aan een geval denken, waarin een jog van 18 jaar een staaltje van nationale trots weggaf, waar belangrijke kopstukken van vier naties van stonden te oorklapperen.

Het gebeurde in Malverns, waar we midden 1945 met ons oude 1e Gezagsbataljon Indië waren ondergebracht in afwachting van een boot naar de Pacific. Japan capituleerde en prompt begonnen de explosieve VJ-vieringen. Ze werden op de stralende zomerdag van 15 Augustus ingeleid met een massa-bijeenkomst op het historische plein van Malvern, waar een podium was opgericht met vijf witte vlaggemasten daarachter, en met allemaal civiele, militaire en maritieme kopstukken van Engeland, Amerika, Frankrijk en nog wat; er was een complete erewacht en een blinkende muziekkapel. In de grote menigte stonden er zo verspreid wat Hollandse jongens. Er werden zware toespraken gehouden en daarna presenteerde de erewacht het geweer, de muziek speelde „God save the King”, en daar ging de Britse vlag aan de middelste mast omhoog. Er kwam een bescheiden applaus. Daarna speelden ze achter-eenvolgens het Amerikaanse, Franse, Russische en tenslotte het Chinese volkslied (een gebed zonder end), waarbij dan de respectievelijke vlaggen omhoog gingen, gevolgd door aanzwellend applaus. Daarna was het afgelopen, toeroes-door afgelopen. De muziek maakte zich op om te vertrekken, de erewacht nam het geweer op de schouder, op het podium schudden ze handjes en de menigte begon zich te verspreiden voor de

effectieve feestviering.

Alleen de Hollandse jongens aarzelden en keken onzeker rond en ze keken naar de vijf vlaggen en ze misten daartussen iets. Iets, wat hun hart kneep en de gal uitwong. En opeens klonk daar, in alle blijde rumoer en gekakel, een dunne, overslaande jongensstem, waar iedereen verbaasd naar omkeek.

Daar stond een spichtige Hollandse jongen in één van de afgedragen battle-dresses die de Britse intendant ons verstrekt had; hij stond stram in de houding, de rug kaarsrecht en de kop in de hoogte, hij zong uit alle macht het Wilhelmus, terwijl de tranen van woede en verbittering hem langs de kaken dropen. En nóg een Hollandse jongen viel in en nóg één, overal vandaan kwamen hun stemmen, wild en geestdriftig invalend, tot de hele sfeer geladen was van dat volkslied van ons. Je had dat moeten meemaken; op het podium ontstond deining; men nam ijlings de hoeden af en een eerbiedige houding aan. De commanderende luitenant schreeuwde knallende bevelen en in ijltempo maakte de erewacht front, de geweren klappen terug in het hoogste militaire saluut, de hele menigte keek zich de ogen uit.

En daarna..... daarna brak er een orkaan van applaus en cheers los, minutenlang, de plaats daverde er van. En die avond verschenen de kranten met de meest-opvallende koppen: „AND THEN CAME THE DUTCH....” En overigens hebben de Hollandse jongens nog nooit zo'n prachtige, gefêteerde tijd meegemaakt als op die en alle volgende dagen.

Het is maar iets simpels. Maar wat in het klein gebeurt, kan zich in het groot véél ruimer en sterker projecteren.

Daarom geloof ik, dat het inderdaad zéér belangrijk is, dat we een gezond nationaal gevoel teruggeven aan dit vermaterialiseerde, onverschillige volk van ons. Wij, die in Indië gediend hebben, wij kennen de grote morele kracht die uitgaat van een traditie en van zelfrespect. En opdat die waarden ons dezelfde magische, bezielende kracht zullen teruggeven, zullen wij een rubriek openen: SPIEGEL DER EIGEN HISTORIE, grepen uit ons eigen leven en onze eigen historie van daarginds. Het zullen verhalen zijn van moed en moreel, van verdraagzaamheid, op-offeringsgezindheid, dienstbaarheid, heel die ruime, warme, sterke sfeer die de onze was. Laat elk onzer in die spiegel zien en zichzelf herkennen en daardoor weten, waartoe hij in staat is.

Bayan Lepas

Baas in eigen huis

HET SPEL EN DE KNIKKERS

TOEN ik nog een jongetje was, vond ik het vervelende van schoolblijven, dat dan de andere jongens al begonnen waren met hun spel. Als kind vond je het verschrikkelijk om er buiten te staan. Je speelde toen om het spel en niet om de knikkers.

Op oudere leeftijd werd het spel hoe langer hoe meer ook om de knikkers gespeeld.

En je leerde in die jaren nog belangrijker dingen. O.a. dat het spel alleen nog maar de moeite waard was, als de spelers even sterk zijn. Het is even onprettig altijd te verliezen als te winnen. Ook is het helemaal niet lol om als zwakke broeder in een sterk team te spelen; maar nóg beroerder is het, als je heus niet zwakker bent dan de anderen, maar de andere lui behandelen je als een zwakke broeder.

STATEN SPELEN OOK

Niet alleen kinderen spelen, ouderen doen het ook en zelfs hele landen spelen met elkaar, al gebruiken ze daar heel andere termen voor. Dan heet het: „Goede betrekkingen met elkaar onderhouden” of zo. Maar ondertussen — geef ze de ruimte!

Dat spel kan soms werkelijk wel gezellig zijn, bijv. met internationale sportwedstrijden, bezoeken van bevriende staatshoofden en zo. Maar meestal gaat het niet om het spel, maar om de knikkers. En wanneer één of ander land dat niet inziet, komt het er bekaaid van af. Daar heb je als voorbeeld het Atlantisch Pact, de Organisatie van Europese Samenwerking, de Ver. Naties, enz. Allemaal reuze nuttig, fraai en indrukwekkend op papier. Maar in de praktijk van de binnenkamers is het één groot en sluw spel om de knikkers: hoeveel dollars zijn hiér aan te verdienen, wat voor invloed kunnen we dáár uit slaan, welke leidende posities voor landgenoten kunnen we hier en daar uitpikken.... ga maar verder. Allemaal interessante spelen, als je de regels maar goed doorhebt en je bent zelf één van de betere spelers.

Wij Nederlanders schijnen na de oorlog helemaal niet meer mee te kunnen doen. De belangrijkste reden daarvan is wel, dat de Nederlandse spelers er van het begin af aan van overtuigd schijnen te zijn, dat wij toch maar stuntelaars en zwakkelingen zijn, die blij mogen zijn dat ze

mee mogen doen en dankbaar moeten zijn voor elk goedgunstig toegespeeld balletje.

DE KNIKKERS

Toch is dat fout, absoluut fout. Laten we het maar eens bekijken via de knikkers, die al die internationale spelen kunnen opbrengen. Neem bijv. eens het probleem van de terbeschikking-stelling van dollars door Amerika, die afhankelijk is van de mate, waarin Nederland bereid is mee te werken in een bepaald schema. Natuurlijk is die Amerikaanse hulp erg belangrijk, maar het is heus niet nodig, dat we dat zo overdreven zwaarwichtig opvatten. Het zou ook best meevallen wanneer we ons eens wat minder uitputten in dankbaarheidsbetuigingen. Een Noorse vertegenwoordiger zei laatst op een internationale conferentie, toen de vertegenwoordiger van een ander land trots verklaarde, dat in zijn land de communisten weer 1 procent van hun stemmen aantal hadden verloren: „Nou, dat is jammer voor jullie, want elke communist is Amerika minstens 2000 dollars per jaar aan steun waard. Je moet zuinig met ze zijn.”

In die opmerking zit veel waars. Als de Amerikanen de West-Europese staten niet financieel hielpen,

zou de communistische invloed snel zeer groot worden en dat zou voor Amerika allesbehalve prettig zijn.

EIGENWAARDE

Maar voor onszelf moet er een belangrijker dan deze negatieve reden zijn, om een eigen standpunt in te nemen. En dat is onze eigenwaarde, die niet voor dollars te koop moet zijn. Laten we gerust naar voren brengen, dat wanneer onze jongens zich in de Javazee niet hadden doodgevochten, als onze guerilla's in Nieuw-Guinea niet de Japanse invasie-legioenen voor Australië hadden tegengehouden enz., de Amerikanen nu waarschijnlijk nog aan het bakkeleien waren in de Pacific. En als bijv. Nederland een Duitse bezetting zonder meer had toegestaan, dan was er veel minder schade geleden, zoals het 't geval is met een ander Europees land, dat er toch heus niets van zijn prestige bij is ingeschoten. En zo zijn er heus wel meer dingen die het beslist niet nodig maken om eeuwig dankjewel te zeggen voor de Marshallhulp. Goed, graag toegegeven, dat we zonder die hulp nu nog veel dieper in de prut zouden zitten, maar daarom is het nog niet nodig om alles maar klakkeloos te accepteren, wat de heren in Washington ons wensen voor te schrijven. Zij maken

Beste mensen, Het bivak ligt momenteel onder zwaar vijfnadelijk vuur. We zijn helemaal omsingeld en afgesneden van de hoofdpoot...

Beste mensen, Alles oké met mij. Er is hier niets aan de hand. Passen jullie goed op jezelf. Liefs van Jan.

DE TAAK:

Nieuw Guinée

BOS EN MOERAS WACHTEN OP EEN REGERINGSBESLISSING

De voorlichting over Nieuw-Guinée is niet alleen uiterst beperkt, doch vestigt tevens de indruk alsof het reuzeneiland practisch de moeiten en kosten van een intensieve exploitatie en ontwikkeling niet waard is. Algemeen wordt beweerd, dat het een mensvijandig land is met een onvruchtbare en arme bodem, bovendien met een klimaat dat even verschrikkelijk moet zijn als de ongezondheid.

NATUURIJK, er zijn uitgestrekte gebieden in Nw.-Guinée, die niet alleen arm zijn aan delfstoffen doch tevens absoluut ongeschikt voor de landbouw. Doch dat was met Indonesië evenzeer het geval en evenals in Indonesië zullen mijnbouw- en cultuurmaatschappijen alsmede kolonistengroepen zich zeker niet vestigen in de ongeschikte gebieden. Om de vergelijking verder te trekken: toen de Engelsen in het begin van de 19e eeuw Java aan Nederland teruggaven, kon men even goed spreken van een mensvijandig, woest en onontgonnen eiland. In ruim een eeuw tijds is uit datzelfde Java een rijk, welvarend land gegroeid.

Zo wacht ook Ned. Nieuw-Guinée op dezelfde durf, zakengeest en pioniers, als onze vorige geslachten hebben opgebracht. Geen enkele ondernemer denkt er echter aan om een cent in Nieuw-Guinée te steken, zolang de Ned. regering de toekomstige status van het land niet uitdrukkelijk heeft bepaald. De situatie in het Indonesië van na de soevereiniteitsoverdracht heeft wijze en grondige lessen gegeven.

DE MIJNBOUW

Het is nog maar bitter weinig wat wij weten van de minerale hulpbronnen van Nieuw-Guinée, maar dat weinige is voldoende om de hoop te rechtvaardigen, dat de rijkdom aan delfstoffen zeker de exploitatie waard is.

Het voornaamste product is thans petroleum. De olievelden liggen in de Vogelkop te Klamona, enkele tientallen kilometers zuid-oostelijk van de haven Sorong, terwijl verderop het Wasianveld is gelegen. In 1950 bedroeg de export van ruwe olie (er

zijn nog geen raffinaderijen op Nieuw-Guinée) bijna 260.000 ton ter waarde van 9 miljoen gulden.

Ook de exploitatie van enkele goudvelden zou lonend kunnen zijn, indien de onzekerheid voor de toekomst dit niet onmogelijk maakte. Voor de oorlog heeft de Nederl. Mijnbouw Mij. voor Ned. Nw. Guinée naar goud gezocht. Het werd gevonden in het stroomgebied van de Eilandenrivier en voorts aan de Boven-Digoel. De vindplaats van dit goud werd gelocaliseerd ergens in het J. P. Coen-gebergte en het Sterrengebergte, nabij de Australische grens in moeilijk begaanbaar terrein. Aangezien bij verdere onderzoekingen en de exploitatie enorme kapitalen zijn gemoeid, heeft de maatschappij de werkzaamheden stopgezet in afwachting van de regeringsbeslissing over de status van het land. Verder zijn er rolstenen met een groot goudgehalte gevonden in een riviertje in het Cycloopegebergte.

Ook koper en andere ertsen zijn in dat gebergte aangetroffen, maar de hoeveelheden lijken er niet groot te zijn. Dit geldt ook voor de ertsen die in de Vogelkop zijn aangetroffen. Van grote betekenis beloven echter in de toekomst te worden de ijzer-, nikkel- en chroomertsen, die overal voorkomen in de lagen van de basische eruptief gesteenten van noordelijk Nieuw-Guinée.

Ook een nikkelvoorkomen op de plaats, waar Mac Arthur tijdens zijn oorlog zijn huis bij Hollandia had laten bouwen, en een exploiteerbaar voorkomen van chroomerts in de omgeving van Hollandia, zijn veelbelovend. Er komen ook bruin- en steenkool in Nieuw-Guinée voor. Bruinkool, die in kwaliteit de steenkool nabij komt, wordt verspreid overal

gevonden, maar de belangrijkste lagen zijn die van het Horna-veld in de Vogelkop. Ook in het binnenland is bruinkool gevonden, maar door het gemis aan afvoerwegen is exploitatie voorlopig onmogelijk.

In enkele rivieren van Zuid-Nieuw Guinée heeft men steenkool zelfs als rolstenen aangetroffen.

Veel is het dus niet, wat bekend is van de nuttige delfstoffen van Nieuw-Guinée. De aanwezigheid van grote complexen damarbos geeft echter de aanwezigheid van basische gesteenten aan.

Deze bossen zijn gemakkelijk van luchtfoto's te herkennen en het is zeer wel mogelijk, dat bij nader onderzoek die gebieden belangrijke erts-voorkomens blijken te bevatten.

LANDBOUW

Intensieve locale onderzoekingen hebben reeds direct uitgewezen, dat o.m. drie grote gebieden redelijke vooruitzichten bieden voor het slagen van landbouwkolonisatie en cultuurondernemingen. Op de noordkust zijn er bijv. de Grimé- en Nimboeranvlakten ten westen van Hollandia en het weinig-geaccidenteerde terrein, dat zich vandaar tientallen kilometers ver naar het westen uitstrekt. Voorts de verschillende gebieden rond het kolonistencentrum Manokwari. Deze gebieden beslaan tezamen een oppervlakte van ruim 1.25 miljoen hectare, wat ongeveer zo groot is als het totale oppervlak van alle vooroorlogse erfpachtpercelen op Java. Het sprookje, als zou de Guinéese grond minder vruchtbaar zijn dan die van Java, werd reeds overtuigend teniet gedaan door het feit, dat een proefsawah nabij Manokwari de ongekende rijke oogst van 7 ton padi

per ha opbracht tegen 2 ton per ha op Java.

Op de zuidkust is van betekenis het gebied in de omgeving van Merauke, waarvan ruim 15.000 ha geschikt is voor sawahbouw, terwijl de hoger gelegen, zandige gronden reeds een grondnotenooft opbrachten die een vergelijking met de oogsten op Java glansrijk kon doorstaan. Het is ook hier gebleken, dat de oogst van de reeds bewerkte 150 ha sawahgrond groter is dan op het zo vruchtbaar-genoemde Java.

Al deze gebieden zouden tot ontwikkeling kunnen worden gebracht door kolonisten en/of ondernemingslandbouw. Voor de oorlog exploiteerde de N.V. Nederl. Nw.-Guinea Maatschappij een cultuuronderneming te Ransiki (Geelvinkbaai), die echter geheel verwoest werd door de Japanners. Ook deze Mij. heeft de werkzaamheden nog niet hervat in verband met de dubieuze toekomst van het land.

Tot dusver was de landbouw na de oorlog dus in handen van de groepen kolonisten, die voor en na de soevereiniteitsoverdracht Indonesië verlieten om zich op Nieuw-Guinée een nieuwe toekomst te zoeken. Veel leiding of steun hebben deze kolonisten van het Bestuur en de Stichting Transmigratie en Emigratie (een officiële instelling) niet gehad, integendeel. Deze houding was het gevolg van het feit dat de overheidsorganen geen vertrouwen hadden in de individuele kolonisatie. Dit gebrek aan vertrouwen was in vele gevallen gerechtvaardigd, doch zeker kan ook het mislukken van de pogingen van vele kolonisten toegeschreven worden aan bijv. de sanering en blokkering der gelden, die deze groepen uit Indonesië (zelfs vóór de soevereiniteitsoverdracht) hadden meegenomen, alsmede aan het feit, dat de kolonisatie-bevordering niet in handen was van een deskundiger apparaat, bij name de Landbouw Voorlichtingsdienst.

Wij willen gaarne in ons volgend nummer terugkomen op de landbouwkolonisatie en de mogelijkheden daarvan op Nw.-Guiné, indien daar prijs op wordt gesteld.

Wij kunnen alleen de hoop uitspreken, dat dit het geval is. De eeuwen door is het Nederlandse volk een volk geweest van ondernemers en pioniers. In Nieuw-Guinée ligt een grootse en ongetwijfeld dankbare taak. Indien wij als volk deze taak willen aanvaarden en daarvan ook alle consequenties durven te dragen, dan zullen zovele krachten in dit volk, thans gedwongen latent en onbenut, zich kunnen geven aan het baanbrekende, constructieve werk, dat voor Nederland en Nieuw-Guinée de muren van de toekomsteloosheid zal wegbreken naar een schoner verschiep.

FOEI WIJ! ... EN NOG WAT

Wij vernamen iets over de voorlichting van een Engelse journaliste, zekere miss Woodman, die na een rondreis door Indonesië haar bevindingen meedeelde voor Radio Indonesia. We krijgen nooit genoeg van voorlichting, daarom zullen we jullie er van laten meegenieten.

Nou, miss Woodman dan, vertelde dat gedurende de drie- en een halve eeuw betrekking tussen Indonesië en Nederland, het Indonesische volk vele redenen had om argwanend tegenover de Nederlander te staan. Desondanks zijn de Indonesiërs zo democratisch en breed van opvatting, dat ze „geen profiteurs zijn, die alléén van de bodemrijkheid willen leven“.

Miss Woodman is ook de eerste gast uit het Westen (sinds 350 jaar), die de gelegenheid kreeg om dag in dag uit de wijze gade te slaan, waarop het Indoesische Volk zijn Pantja Sila in de praktijk brengt. (Dit is niet bedoeld als een rotopmerking, maar we willen even vertellen, dat de z.g. Pantja Sila door Soekarno-sendiri is gecreëerd als poging, om de volken van de archipel tot een eenheid te solderen). Miss Woodman is tevens de enige vreemdelinge die van Medan tot Menado heeft kunnen reizen. Toen zij Sumatra verliet, dacht zij aan „dat kleine landje in het Westen, dat op kosten van de Batakkers, de Atjehers, de Minangkabauers en de Lampongers heeft geleefd“. En toen miss Woodman op Borneo kwam, toen was zij er van overtuigd, dat de Nederlanders tot 27 December 1949 maar heel weinig aandacht aan dat eiland hadden gegeven. Het is de schuld van dat koloniale bewind, dat er op Borneo, dat notabene vier maal zo groot is als Java, maar 2½ miljoen mensen wonen. En de grootste verrassing voor miss Woodman was wel, dat de Dajakkers geen koppensnellers meer zijn.

Op Bali maakte de miss een tochtje mee met enkele artsen, die de bewoners van een kampong tegen frambosia inspotten met penicilline. Dit gebeurt natuurlijk alleen maar „to-day“, vandaag aan de dag... (en de welwillende luisteraar begrijpt natuurlijk ook dolgraag de bedoeling daarvan, nietwaar? voor het welzijn en de gezondheid van de bevolking wordt alleen maar iets gedaan, nu die vermaledijde Hollanders verdwenen zijn!)

En ja... toen in 1949 de vrijheid kwam, toen lieten de Hollanders hun militaire troepen nog achter, zogenaamd om de Nederlanders te beschermen, maar de opzet kwam al gauw aan het licht: de Hollandse soldaten verkochten hun wapens aan rebellen. In de gebieden, waar zij waren, ontstonden de moeilijkheden, waarvan u in de Britse pers hebt kunnen lezen: rampok, berovingen, onveiligheid, ja, soms zelfs een moord. Miss Woodman vraagt zich heus af, of dit geen weloverwogen poging tot sabotage is...

We kunnen werkelijk miss Woodman feliciteren, dat de Britten niet zulke bruten zijn en geen moeilijkheden in de dominions en voormalige koloniën hebben. En we zouden haar kijk op het voormalig-koloniserende Nederland graag terzijde hebben gelegd, wanneer wij ook niet gehoord hadden, dat de Indonesische regering de visie van deze Indonesië-expert heeft laten afdrukken in „Indonesian Affairs“, een uitgave van het Indonesische Ministerie van Voorlichting, bestemd voor het buitenland.

Wij houden daarom deze visie nog even bij de hand, tot het de Nederlandse regering beleeft, om iets te zeggen tegen deze vriendendaad van onze Unie-partner, die er nog steeds niet genoeg van schijnt te krijgen om onze naam door de modder te helpen sleuren.

HET LAND

waar wij
leefden

HET eilandenrijk Indonesië heeft zulk 'n enorme bodemvruchtbaarheid, dat de volken er de eeuwen door zorgeloos van hebben kunnen profiteren. Deze zorgeloosheid bevordert echter het gevaar van de erosie. Erosie, dat is: „afschuring van gesteenten door stromend water of door vulkanische oorzaken”. Het begrip is echter veel ruimer dan deze aanduiding uit het woordenboek.

Hoe verschrikkelijk dit gevaar wel is, wordt bewezen door de historie van enkele landen en gebieden, waar erosie er de oorzaak van was, dat miljoenenbevolkingen verpauperden en hele keizerrijken tenonder gingen.

Ten tijde van het Sheferische keizerrijk was Marokko een vruchtbaar land met een grote bevolkingsdichtheid, van waar zich een heerlijke beschaving en cultuur verbreidden langs de gehele Noord-Afrikaanse kust en het Iberisch schiereiland van West-Europa. Marokko is nu een dorre woestijn; de vruchtbare grond verwaaide naar de Sahara en het keizerrijk werd bedolven onder het hete zand. In het Sousdal, eens geroemd om de onafzienbare dadel-, olijf- en sinaasappeltuinen en om de uitgestrekte akkers „als golvend goud”, wervelen nu de zandstormen om de kale rotsen. De nederzettingen zijn prijsgegeven aan zand, verval en vergetelheid.

En zo is het ook Sicilië vergaan, eenmaal een bloeiend koninkrijk aan de Middellandse Zee. De regens spoelden de vruchtbare aarde en daarmee de glorie en rijkdom weg, tot van Sicilië niets anders overbleef dan de kale, rotsige berghellingen.

Geen halve eeuw geleden bestormden tienduizenden boeren de westelijke Centrale Staten van Noord-Amerika, die, terecht, de naam hadden ongekend vruchtbaar te zijn. Het limietioze kappen van de uitgestrekte bossen stelde echter de vruchtbare humusbodem bloot aan de vernietigende krachten van zon, wind en regens. Millioenen tonnen kostbare teelaarde verwaaiden en zo intens was deze erosie, dat in 1930

een enorme stofwolk zelfs de Europese kusten bereikte.

Weinige jaren daarna waren tien- van zon, wind en regens. Millioenen tonnen kostbare teelaarde verwaaiden en zo intens was deze erosie, dat in 1930 een enorme stofwolk zelfs de Europese kusten bereikte. Weinige jaren daarna waren tienduizenden totaal verpauperde boerengezinnen gedwongen weg te trekken uit het tot woestijn verworpen land.

PRODUCTIE EN BEHOEFTE

Voor Wereldoorlog II werd in Zuid- en Oost-Azië reeds ruim 90 procent van de wereldopbrengst aan rijst geproduceerd en nog kon deze hoeveelheid de behoefte bij lange niet dekken. De jaarlijkse bevolkingstoename bedroeg ongeveer tien miljoen zielen, wat een meer-oogst vereiste van $1\frac{1}{2}$ miljoen ton rijst per jaar. Dit cijfer kon zelfs niet benaderd worden en het tekort nam jaarlijks zo geweldig toe, dat rond de dertiger jaren in China alleen reeds ruim 25 miljoen mensen de hongerdood stierven.

Er was één gunstige uitzondering: het gebied van het voormalige Ned. Oost Indië. De zeer snelle bevolkingstoename vereiste er een jaarlijkse meerproductie aan rijst van ruim 100 duizend ton. Pogingen om de verschillende eilanden onafhankelijk te maken op voedselgebied mislukten, omdat de autochthone bevolkingen meer verdienden aan de teelt van andere gewassen, aan visserij, vee-teelt of handel. Alleen Java maakte een gunstige uitzondering.

Bijna 93% van de miljoenenbevolking woont er op het platteland en leeft van de rijstbouw. Het was daarom, dat het Ned. Indisch gouvernement vooral op Java de meest uitgebreide maatregelen trof, om er de rijstproductie op te voeren. De grote welvaart veroorzaakte echter een bedenkelijke overbevolking. Telde de bevolking in het begin van de 19e eeuw nau-

welijks 3 miljoen zielen, in 1930 was het aantal vervijftienvoudigd, waardoor Java het dichtsbevolkte land van geheel Zuid-Oost-Azië werd. Door bevordering van de industrie, en emigratie van landbouwkolonisten is geprobeerd de overbevolking te nivelleren en de rijstproductie te bevorderen in andere gebieden. Desondanks bleef de bevolkingstoename op Java's platteland tot het uitbreken van de tweede Wereldoorlog niet beneden de 700.000 zielen per jaar.

Deze bevolkingstoename veroorzaakte natuurlijk een evenredig-groeiende landhonger en het gouvernement was gedwongen ingrijpende maatregelen te treffen, om erosie te voorkomen. Uitputting van Java's bodemvruchtbaarheid zou catastrofale gevolgen hebben voor geheel Indië. Naast landbouwvoorlichting, verstrekking van de beste teelgewassen en toepassing van kunstmatige bemesting, werden diensten als Bos- en Irrigatie-wezen ingeschakeld.

STRIJD TEGEN DE EROSIE

De bevolking was gewoon te leven van de rooibouw. Bosterrein werd afgebrand en vervolgens beplant. Wanneer de bodem uitgeput was, brandde men een nieuw stuk af. Dit z.g. „hoema'en” veroorzaakte een ontstellende erosie.

Het gouvernement verbood dit misbruik van de maagdelijke grond en leerde de bevolking de terrasbouw toe te passen bij het aanleggen van rijstvelden, opdat het regenwater in haar groot verval de humusgrond niet zou wegspoelen van de berg- en heuvelhellingen. Dit was echter niet voldoende; de overvloed aan stromend water moest „gebonden” worden en langs gevaarlose weg afgevoerd naar de rivieren en de zee. De „binding” heeft bestaan in de geweldige oppervlakten van oerbos, maar, zoals reeds gezegd, de rooibouw had in de loop der eeuwen enorme bressen geslagen in deze natuurlijke bescherming van de humusgrond. Het gouvernement ging daar-

om over tot herbebossing op grote schaal. Niet alleen fungeerden deze z.g. „regenbossen” als windvangers, zij vormden met hun diep-borend en wijd-vertakt wortelstelsel een natuurlijke „spons” in de aarde, dat in de regentijd het overvloedige water absorbeerde.

Waar het water weer in bronnen aan de oppervlakte kwam, werden deze door de irrigatie-dienst in cementen bakken geconcentreerd. Van deze werken uit werd een uitgestrekt netwerk van kanalen, sloten en andere afvoerwegen aangelegd naar de laagvlakten tot aan de kust toe. Door middel van sluizen, pompstations en andere kunstwerken kan zo het overvloedige regenwater op gecontroleerde en reguleerbare wijze worden afgevoerd. Deze maatregel had ook het grote voordeel, dat voldoende water kon worden „gespaard” om de tani in staat te stellen zijn velden ook in de droge tijd te bevoelen en daardoor meer dan één oogst per jaar uit zijn sawah te halen.

Dit gigantische werk bespaarde Indonesië de problemen van het voedseltekort. Weliswaar moest er regelmatig nog rijst geïmporteerd worden, doch het is hoofdzakelijk aan de „rijstschuren” van Java te danken, dat de meer-productie de bevolkingstoename over de gehele archipel op de voet volgde, terwijl daarbij de erosie tot het uiterste minimum werd teruggebracht.

Zo bleef Java het voorkomen behouden van een onuitputtelijk vruchtbaar eiland, zó rijk aan oogsten en vegetatie, dat de bevolking er zorgeloos bij kon blijven.

DE OORLOG

De tweede Wereldoorlog bracht over geheel Zuid-Oost Azië een nijpend tekort aan goed zaad en meststoffen, maar vooral verstoorde de oorlogsomstandigheden het landelijk leven. Spoedig begonnen de volken dan ook gebrek te lijden en dit gebrek nam in de loop der jaren en gebeurtenissen catastrofale vormen aan. Na de oorlog verstrikten de landen zich in politieke problemen, die te vuur en te zwaard zich steeds verder ontwikkelden en de volken meesleurd naar een snelle en radicale chaos. Het gevolg is, dat thans de voedselsituatie in geheel Azië dermate critiek is, dat zelfs hulp van buitenaf geen redding meer kan brengen. In China is een groeiend kanibalisme te constateren, in India en Pakistan zijn ruim 400 miljoenen zielen overgeleverd aan de hongersnood, de toelozende voortwoeking van het communisme is een gevolg van het feit, dat de cellen een grenzenloze en vruchtbare voedingsbodem vinden in de mestvaalt van verkommering, armoede en honger.

OOK JAVA

Ook over Java hangt een enorm gevaar. Het gevaar van de erosie. Reeds gedurende de Japanse bezetting begon de afbraak. Door het gemis aan toezicht vielen weer uitgestrekte complexen van de „regenbossen” ten prooi aan het hoema'en aan de limietloze behoefte aan brandhout voor de Japanse industrieën. De verwaarlozing ontwrichtte het irrigatie-stelsel.

De verwarde periode 1945-1950 was van nog destructiever karakter. De tactiek van de verschroeide aarde vernielde talrijke kostbare irrigatiewerken; vele republikeinse ambtenaren en benden lieten geweldige oppervlakten ontbossen om hun fondsen te spekken via de gulzige brandhoutmarkt. Zo worden honderdduizenden hectaren naakte grond prijsgegeven aan de erosie en de slagregens spoelen miljoenen tonnen kostbare teelaarde van de bergellingen; de rivieren zijn traag

van slik en deponeren Java's wezenlijke rijkdom als geweldige modderbanken in zee.

Alleen een snel en intensief ingrijpen zou een ramp kunnen voorkomen.

Maar het topzware, minder competente ambtenaren-apparaat is niet bij machte de noodzakelijkste maatregelen snel en doelmatig te treffen, terwijl daarenboven de algemene onveiligheid en onrust de werkzaamheden belemmeren.

Jaar na jaar zullen daarom de regens onbelemmerd over de bergen en heuvels van Java stromen, tot in de belangrijkste „rijstschuren”, de voedingsbronnen van geheel Indonesië, de laatste dunne modderlaag zal zijn weggespoeld van de naakte rotsbodem. Het is een verschrikkelijk toekomstbeeld, maar indien er niet een wonder gebeurd, zal de erosie binnen enkele tientallen jaren tijds van het groene eiland Java een dorre woestijn hebben gemaakt.

de oude dupe :

hij spreekt niet van
een „dubius” verschiet,
dat anderen voor hem
in de toekomst lezen.

hij weet niet van
het politiek gepraat
om hem : de kameraad,
van slavernij genezen,

hij leeft niet van
de woorden : vaderland
en „arme tani” op gezag
van stijve-boorden BRANI.

de tragiek van de javaan
is een blind en ziek bestaan
van honger, zweren naakt
en argeloos creperen... E.L

PEUTJOET

WAAR ATJEH-STRIJDERS RUSTEN

Wij zullen even gaan over het soldatenkerkhof Peutjoet bij Kuta-Radja. Laat ons er rondgaan, voordat wij inzage nemen van een rapport van de Ned. Gravendienst in Indonesië.

PEURJOET, het kerkhof te Kuta-Radja (Atjeh). Er is geen begraafplaats in heel Indonesië zo rijk aan historie als deze.

De toegang tot het kerkhof wordt gevormd door een monumentale poort, waar in de zijvleugels hoge marmeren platen zijn aangebracht. Hierin zijn de namen der gesneuvelden gebeiteld, jaar na jaar en de lijst werd zo lang, dat ze aan de binnenzijde van de poort moest worden voortgezet. Toch bevat Peutjoet slechts een klein deel van de rijke oogst aan doden, die de Atjehkrijg eiste. Ongeteld vele anderen zijn begraven in het uitgestrekte land, in de buurt van de plaats waar zij sneuvelden of bezweken aan ziekte, honger of uitputting. En even zovele zijn zelfs niet begraven, omdat hun lijken nooit gevonden werden. Maar ook al telt Peutjoet slechts weinigen der zovelen, het is genoeg om er met een zwaar, overzadigd hart rond te gaan en te talmen bij namen en data.

Er rusten grote aanvoerdere uit de eerste tijd van de Atjehoorlog, en uit de dagen van Van Heutsz een aantal van zijn vermaardste officieren. Er zijn ook de eenvoudige graven van onderofficieren en minderen. Enkele daarvan hebben een eenvoudige steen of een houten kruis, waaruit zonnehitte en regen reeds lang de namen en data hebben weggebeten. Veelal zijn er zelfs geen kruisen en staat er op het graf alleen een nummer. Die daar onder liggen, zijn wel geheel vergeten; zij waren geboren om als een naamloos nummer te sterven opdat Nederland groot zou

worden en het reusachtige eilandennrijk overzee een rechtstaat.

Een apart en afgesloten gedeelte van Peutjoet is ingericht als Israëlietisch kerkhof. Het oudste graf hier is van G. J. van der Zijl, politieschout, op 4 Augustus 1882 gesneuveld in gevecht tegen de Atjehers.

En er zijn massagraven, omdat soms in enkele dagen tijds er zovele sneuvelden, dat de tijd niet kon worden gevonden om hen alle een eigen graf te geven. Zo is er die ene steen met het opschrift „Kota Po'amat 26 Juli 1889“.

Er zijn ook stenen, waaronder geen doden liggen, Peutjoet, deze laatste appelpaats der dapperen, blank en bruin, was reeds voor de levenden zulk een begrip van verbondenheid, dat het, met een schaduw van weemoed, altijd als sluitstuk van het

harde en gevaarvolle leven in de gedachten bleef. Wanneer er dan waren, die wel eens nadenkend tot hun vrienden hadden gezegd: „Hier kom ik ook eens te liggen,“ en sterven zij niet op het Atjehse strijd-toneel, dan gaven de kameraden vorm aan de oude wens en verrees er op Peutjoet weer een afgeknotte, simpele steen. Zo staat er o.a. een steen voor de luitenant Hageman, ridder M.W.O., wiens lijk nimmer gevonden werd.

Er is iets aandoenlijks in het verlangen dezer militairen naar het kerkhof Peutjoet, om er te rusten in de oude, vertrouwde rij en gelederen. Zo rust er de bestuursambtenaar Velsing, oud-Atjehofficier, die in zijn laatste wil te Hoeloe Soengei, Z.O. Borneo, bepaalde, dat zijn lijk moest worden overgebracht naar Peutjoet.

En er liggen de kapitein Webb, en Scheepens, de populairste van allen; Darlang, ridder zonder vrees of blaam, die bij volle bewustzijn in een kleine vriendenkring rustig de dood afwachtte. En Vis ligt er en Campioni, die zijn leven dapperstrijdend liet in de grootste en bloedigste klewanganval, die de Atjehse krijgshistorie kent. Namen, namen... te veel om te noemen, te veel om in de herinnering te bergen. Gezonde en opgewekte mannen, pioniers en avonturiers, wier leven abrupt eindigde in een vreemd gebergte, in een duister ravijn, in een verwoed klewanggevecht in de bamboe-doeri of alleen maar eenzaam verhongrend in een eindeloze wildernis. Of gewond en daarna overleden tijdens het primitieve transport bij één of ander onbekend riviertje. Of, in de zwaarste beri-beri-dagen, snel en verschrikkelijk gekrepeerd, zoals ze bij honderden kreppeerden.

Er zijn vele kerkhofjes in Atjeh, en vergeten graven. Peutjoet is hun sprekendste representant, een historie, uitgebeeld in grafstenen en monumenten. De stemmen van hen, die er rusten, spreken nog in de donkere suizel van de wind, die van de wijde blangs en het geurende bos komt gewaaid door de hoge naaldbomen. Vele, vele stemmen...

PEUTJOET'S MONUMENT

„Ter herinnering aan de gevallen militairen in Atjeh en onderhorigheden.“

DANK, ATJEH!

KONINKLIJKE LANDMACHT

Afwikkelingscommando in Indonesië
Hoofdkantoor van de Ned. Graven-
dienst in Z.W. Pacific

No. 186/442

Bijlage: één foto

Onderwerp: Verzending borstbeeld
van Gen. Van Heutz naar Nederland.
Bandung, 27 Febr. '51

Zeer geachte

mevrouw Van der Weijden,

1. Ik moge U hiernevens beleefd doen toekomen een welgeslaagde foto van het op 10 Febr. j.l. met het m.s. Johan van Oldenbarnevelt naar Nederland verzonden bronzen borstbeeld van wijlen Uw hooggeëerde vader, Generaal J. B. van Heutz, welk beeld zoals U bekend is tot aan de Japanse bezetting van het voormalige Nederlands-Indië in Kuta Radja stond.

2. Het zal uiteraard voor U als dochter van Gen. Van Heutz van groot belang zijn te vernemen, hoe 't gelukt is dit kostbare historische beeld te redden uit de hand der Japanners en ook na de Japanse capitulatie voor verder onheil te behoeden.

3. Op 21 April 1950 begaven Overste Swartjes, de toenmalige Nederlandse Genie Chef van Sumatra en ik als hoofd van de Nederlandse Gravendienst ons naar Kutaradja voor een inspectie der historische begraafplaats Peutjut aldaar, voor welke reis de militaire gouverneur van Noord-Sumatra te Medan ons welwillend een liaison-officier toevoegde.

4. Zowel bij aankomst op het vliegterrein Lho'Nga, waar de ontvangst geschiedde door een luitenant van piket, als gedurende ons verblijf te Kutaradja was de houding van de civiele en militaire autoriteiten **alsmede van de bevolking** zeer correct en welwillend.

5. Nog dezelfde middag maakten wij onze opwachting bij de Chef Staf van de Brigade Atjeh, aan wie wij 't doel van onze komst te Kutaradja uiteenzetten.

Vergezeld van de Chef Staf reden we gezamenlijk naar Peutjut, waar wij op het voetstuk van het Maréchaussée-monument, dat ongeschonden midden op de begraafplaats

stond, uit Medan meegebrachte bloemen legden namens de nagelaten betrekkingen van alle overledenen, die op Peutjut begraven liggen.

6. Al dadelijk bleek ons gedurende een rondgang, dat alle verhalen omtrent een grondige vernieling dezer ere-begraafplaats uit de lucht waren gegrepen en constateerden wij, dat de historische erepoort met de hoge, statige marmeren platen, waar de namen der overledenen zijn ingebeeld, geheel intact was evenals het Maréchaussée-monument en 't monument van Generaal Pel.

7. De marmeren voetstukken, waar de bronzen borstbeelden van Camponi-Webb-Scheepens hadden ge-

Deze publicatie wil zijn een handdruk aan het Atjehse volk. In deze handdruk ligt tevens onze oprechte dankbaarheid voor de ridderlijke, piëteitsvolle geste van de klein- en achterkleinkinderen van Teungkoe Oemar, Van Heutz' grootste tegenstander.

staan, stonden er nog, maar de borstbeelden waren door de Japanners weggehaald, terwijl slechts het bronzen borstbeeld van Luitenant Vis op zijn voetstuk stond en zelfs omhangen was met een metalen lauwerkrans.

8. Evenals al het overige ijzerwerk was ook het ijzeren hekwerk rondom Peutjut door de Japanners gesloopt, ter tijdelijke vervanging waarvan het gemeentebestuur van Kutaradja een prikkeldraadomrastering had laten aanbrengen.

9. Met voldoening kan geconstateerd worden, dat, alhoewel de ere-begraafplaats verwaarloosd was en grondig diende te worden opgeknapt, in feite het oorspronkelijk karakter van Peutjut hetzelfde was gebleven en er gelukkig van enig vandalisme geen sprake was.

10. Tijdens ons verblijf te Kutaradja werd er in overleg met en met medewerking van de civiele en militaire autoriteiten al dadelijk opdracht gegeven voor een grondige schoonmaak en restauratie van deze begraafplaats, bestaande uit herstelling van het hekwerk, het opnieuw kalken en schilderen van de graven en monument, zodat thans dit historische

monument van het voormalige KNIL weer een behoorlijk aanzien heeft gekregen.

11. De borstbeelden van Generaal Van Heutz, van Ds Thenu en van Pastoor Verbraak, die voor de oorlog tegen Japan in de stad stonden, hadden de Japanners bestemd voor opzending naar Japan, doch deze waren tijdig door een Atjehser gereed en daarna verborgen op de bodem van de Kroeëng Daro, na de capitulatie daaruit opgehaald en vervolgens bewaard onder een dump van ijzerwaren in de magazijnen van ir Tahir te Kutaradja.

12. Met toestemming van gouverneur Daeel Breuh zijn de borstbeelden van Ds Thenu en Pastoor Verbraak thans geplaatst op stenen voetstukken op de ere-begraafplaats Peutjut en is het borstbeeld van Generaal Van Heutz, waarvan hiernevens een foto wordt aangeboden, met medewerking van de Atjehse autoriteiten zonder enige kostenberekening door de K.P.M. naar Djakarta vervoerd en thans bij monde van Lt.-Kol. Sia Haan van de A.P.R.I. verleende toestemming der Indonesische regering door tussenkomst van C.M.V. per m.s. Johan van Oldenbarnevelt naar Amsterdam vervoerd, zulks ter aanbidding en terbeschikkingstelling van het Ministerie van Uniezaken en Overzeese Rijksdelen.

13. De verzending van het borstbeeld is geschied met medeweten en goedkeuring van de Commandant der Nederlandse rayons in Indonesië.

14. Tenslotte moge ik U nog mededelen, dat de toezending dezer foto geschied is op speciaal verzoek van Uw te Bandung, Dacosta Boulevard, woonachtige broeder, die, zoals U waarschijnlijk bekend is, zelf in het bezit is van een zeer geslaagd schilderij van het borstbeeld.

Met de meeste hoogachting
Het Hoofd van de Nederlandse
Gravendienst in Zuid-West
Pacific,

namens deze:

De d.d. referendaris

w.g. Mr H. W. DUBBELDAM

WELKE POLITIEK ?

Democratie betekent: volksregering. Het volk heeft dus het recht, zelfs de plicht, zich met regeringszaken te bemoeien. Deze soort bemoeiing heet politiek. Het Legioen neemt het recht, aanvaardt de plicht, aan politiek te doen.

In ons land is het begrip „politiek” verworpen tot behartiging van de belangen der politieke partijen. Daar wensen wij ons niet mee in te laten.

Wij willen de komende generaties zo iets besparen en wij wensen de verantwoordelijkheid daarvoor te dragen.

WIJ DOEN NIET AAN PARTIJ-POLITIEK,

omdat onze generatie anders is gevormd. Vanaf 1939, tien lange jaren, de beste van ons leven, zijn wij opgevoed in een geest van strijd en offers voor het algemeen belang. Vijf donkere oorlogsjaren aaneen heeft er slechts één boodschap uit Londen geklonken: „Alles voor Koningin en Vaderland.” Vijf hete tropenjaren aan één hamerde men ons in hoofd en hart: „Recht en veiligheid. Om het behoud van het Koninkrijk.” Steeds weer, steeds meer, steeds klemmender: „alles voor het algemeen belang.” Wij wisten het, duidelijker dan welk bestuurslid van welke politieke partij ook, dat de inzet voor ons niet één stem op de verkiezingslijst, één zetel in de Kamers meer of minder betekende, maar het eigen en zeer kwetsbare leven.

Het algemeen belang is door het bloed van duizenden onzer best en door het onnoemelijke leed van zeer velen meer als het onuitwisbare brandmerk in ons leven en streven gestempeld. Zegt het U niet genoeg, dat, toen wij, de strijdkrachten in Indië, in 1948 in staat werden gesteld om deel te nemen aan de verkiezingen in Nederland, nauwelijks zeven procent van ons daarvan gebruik maakte? Deze geestesinstelling wist men niet zo maar uit.

WIJ KUNNEN HET NIET,

het bedrijven van partij-politiek. Wij zijn er niet op „gebouwd” omdat wij door de ervaringen andere normen hebben gekregen voor het levens-„geluk”.

Bismarck zei het reeds: „Hij, die niet in staat is, de goede vriend waarmee hij in de ochtend ontbeten heeft, aan het middagmaal te vergiftigen, is ongeschikt voor de politiek.”

Wel, de noodjaren van Nederland en van Indië hebben ons de code gegeven, de vriend bij te staan onder welke omstandigheden dan ook, en de maatstaf voor de vriendschap was niet de politieke overtuiging, de geloofsgedinde of de maatschappelijke positie, maar het kaliber van de man.

Daarom erkennen wij, dat wij ongeschikt zijn voor uw soort politiek. En, misschien klinkt het in uw oren dwaas en irreal: wij zijn er trots op.

WIJ WENSEN GEEN PARTIJ-POLITIEK TE BEDRIJVEN

omdat wij daarvan de gevolgen jarenlang aan den lijve en tot op de bodem van onze ziel hebben ondervonden. Voor ons telt nog alleen maar de kracht van de saamhorigheid, wanneer het gaat om het levensbelang van Koninkrijk en Volk. En geen mens met gevoel voor realiteit zal durven ontkennen, dat het thans er op of er onder gaat voor Nederland. Als laatste middel voor het „er óp!” (een andere uitkomst weigeren wij te accepteren) grijpen wij naar de saamhorigheid. Wij wensen geen nieuwe partij te vormen, geen staat in een staat. Ieder onzer blijft bij zijn „eigen” politieke partij of groep; zonder deze partijen en groepen zou het fundament van onze democratische vrijheden afbrokkelen en vergaan. Wij willen alleen, waar het nu om ons allen gaat, de schotjes wegbreken die het ons onmogelijk maken om elkaar de hand te reiken.

Wij wensen geen partij-politiek te bedrijven, omdat de enghartige, bekrompen belangenpolitiek der partijen van deze maatschappij een poel van moedeloosheid en gevaarlijke onverschilligheid heeft gemaakt, die onze jeugd heeft bedorven en vergiftigd. Wij wijzen (als sprekend voorbeeld) naar wat er dezer dagen in Italië gebeurde. In een stadje werd op een avond tijdens de verkiezingscampagne een 18-jarig meisje door de politie aangehouden, omdat zij de biljetten van bepaalde partijen van een muur afscheurde. Toen bleek, dat zij de dochter was van een communistische senator, ontstond er vanzelfsprekend een groot tumult in de Senaat. Alleen de bejaarde Zanardi waagde het, de hand in eigen boezem te steken: „Wat hebben wij van deze wereld gemaakt, dat een jong, aardig meisje van 18 jaar op een heerlijke zomeravond niets beter weet te doen dan wat papier van de muren te scheuren? In onze jonge jaren dacht de jeugd nog aan heel wat romantischer tijdpasseringen.”

NAAR EEN NIEUW IDEAAL. **ACCOORD!**

Maar waar zijn de ECHTE COMMANDANTEN?

IK heb je oproep voor een nieuw ideaal gelezen, beste Lt. van Heeckeren, hij was me uit de ziel gegrepen. Maar ik heb er nog iets op te zeggen.

Ik wijs je even op ons „Indisch” verleden. Tussen twee haakjes: een verleden, waar ik nú, op ditzelfde ogenblik en notabene heerlijk-rustig bij Moeder-de-Vrouw en de anaks thuis, nog hartverscheurend verlangen naar kan hebben. En als we dat „Indisch verleden” samenvatten, Luit, dan komen we eigenlijk maar tot één slotsom: nog nooit hadden we 't zo armelijk en bedonderd, maar nog nooit ook hebben we de doorsnee-Hollandse jongen in zo'n prima vorm meegemaakt. Wat 'n tijd, wat 'n tijd! en wát een moreel! ik loop nog 's met m'n kop tegen de muur als ik me afvraag, waar dat allemaal gebleven is....

Als we het daar over eens zijn, Luit, dan komen we, waar ik 't nou over wilde hebben. Ik herinner je even aan wat geweest is om je er op te wijzen, dat al die armoedzaaiers-ploetersaars-bouwers-vechters-idealisten van toen maar doodgewone Hollandse knullen waren, waarvan er notabene nog heel wat met de dood in het hart naar Indië kwamen. En zouden die nou zo-maar in ene teroedoor verblinde idealisten zijn geworden op het ogenblik, dat ze voet aan wal zetten onder de klapperbomen? Ik geloof er geen fluit van. Daar moeten enkele zeer ingrijpende redenen voor zijn geweest. Jij hebt zelf al één van die redenen bij name genoemd: het IDEEAAL. We hadden er toen één, niet in de mond, maar in ons hart. En dat ideaal kwam, toen we tegenover een doel werden geplaatst, zó groot, zó ontzagwekkend en menselijk, dat je bij het zien alleen al je mouwen begon op te stropen en in je vuisten spuugde.

Zo'n ideaal is noodzakelijk om een vent boven zichzelf uit te tillen. Dat heb jij al gezegd en die taal kan ik vatten. Maar nu komt het er op aan, dat we toen in Indië twee dingen hadden, die we hier (tot dusver) missen, om tot dat ideaal te komen. Kijk, ik bedoel het zo:

Ik las laatst in de krant, dat Prof.

Lieftinck na zijn recent bezoek aan Amerika voor de pers verklaarde, dat hij — „geen enkele gelegenheid voorbij had laten gaan, bij de Amerikaanse autoriteiten te wijzen op de uitermate precaire financieel-economische toestand, waarin Nederland verkeert”.

Als oud-oorlogsvrijwilliger lust ik zulke taal niet. Eerstens stinkt het naar een bedelpartij en in de tweede plaats doet 't mij denken aan een (zeer slechte) onderwijzer, die bij zijn eigen vrouw jeremieert over een slecht-oppassende, ongehoorzame, luie leerling, terwijl hij verzuimt de ouders van diezelfde leerling (die er het meeste belang bij hebben en er ook het meeste aan doen kunnen) op de hoogte te brengen van het wangedrag van hun zoon. Met andere woorden: waarom zegt Prof. Lieftinck zulke dingen wél tegen Amerikaanse autoriteiten en waarom nou niet eens tegen onszelf. Wij hebben er toch het meeste recht op te weten, hoé failliet we zijn? Hoé hard nodig het is, dat we eindelijk eens gaan bezuinigen, versoberen, niet meer lenen, harder en langer werken, etc.?

Wij, de strijdkrachten in Indië, hebben immers duidelijk bewezen, dat we geen slappe handjes-ophouders hoeven te zijn, maar dat we het er met hart en ziel voor over hebben om een paar jaar in armoede en misère te ploeteren, als we maar weten dat er dan een redelijke toekomst volgt, die onze kinderen een menswaardige toekomst verzekert.

En dan is er nog een ding, Luit: we zouden al die narigheid van ons soldatenbestaan in Indië niet zo verwerkt en opgelost hebben, als we niet precies de soort officieren hadden, die geknipt waren voor het

leiderschap in de rotzooi. Kerels met karakter en ruggegraat, die het voorbeeld in alles gaven; die de rotste hut in het bivak tot eigen verblijf kozen; in het gevecht op de linkste post te vinden waren; die onze vaders waren in de penarie en onze vriend aan de borreltafel; maar die er niet van hielden, ons de zaak beter voor te stellen dan ze waren; die ons récht in het gezicht zeiden, waar het op stond; en hoe linker en beroerder het zou worden, des te duidelijker zeiden ze het ons en ze prikkelden daarmee onze beste, hardste en sportiefste eigenschappen.

Waarom ik maar zeggen wil, Luit: Naar een nieuw ideaal, accoord! Maar waar zijn de commandanten? De echte?

Wijs ze ons aan, Luit, en wij volgen. Dwars door alles heen.

ALBERT DE HAAN,
ex-O.V.W.

KOKORO de ziel van Japan

De vrede met Japan is naar Amerikaans decreet gesloten. Het komt er nu op aan of Japan in de toekomst beantwoorden zal aan de Amerikaanse verwachtingen.

De Amerikanen-zelf steken de duim onder de oksel bij het terugzien op de wijze, waarop ze hun „American way of Life” in het Japanse Volk hebben geïnjecteerd. Alleen een paar pessimisten zoals Foster Dulles en Alisson twijfelen nog al aan de oprechtheid van een democratische Japanse staat op liberale grondslag.

En dat is het nou: nog afgescheiden van het feit, of de Japanners nu werkelijk zo verrukt zijn van de Amerikaanse leefwijze, is het een grote vraag of de Amerikanen niet al te optimistisch zijn ten aanzien van de resultaten, die ze in Japan hebben beriekt. Hun invloed zou wel eens niets anders als een dunne vernislaag van boogie-woogie en chewing-gum kunnen blijken, die tijdelijk de Japanse mentaliteit en „Kokoro”, de ziel van Japan, camoufleert.

Kokoro, de geest van Japan, wortelt in het Shintoïsme, de „Kami no nichi”, de Weg der Goden en bestaat uit drie hoofdelementen: het animisme, de mythologie en vooral de voorouderverering. In de primitieve fase van de godsdienstige ontwikkeling speelde vooral het animis-

me met zijn verering en be-„zieling” van zeeën, meren, rivieren, vulkaantoppen, rotsen, bomen, dieren en vogels, voorwerpen die een magische kracht zouden uitstralen zoals spiegels, zwaarden, speren, ja zelfs gereedschap e.d., een voorname rol.

Later vloeide daaruit de verering van levende mensen, de heldenverering, de keizerverering voort en een hele mythologie, die daar aan geknoopt werd.

Maar het belangrijkste en onverwoestbare element van de Shinto-dienst is wel de voorouderverering, dat bindmiddel van de groot-familie en tenslotte van de tot de natie gebundelde clans. De Shinto-dienst is daarom de ruggegraat van de sociale structuur en het bindmiddel voor de nationale eenheid. Een bekende Japanoloog heeft eens gezegd, dat de voorouderdienst de ballast is die het Japanse schip van staat in de hardste storm voor omslaan behoedt.

Het is nu zeer de vraag, of de door de Amerikanen gebrachte hervormingen het Shintoïsme in zijn diepste wezen aangetast hebben.

De hervormingen zijn inderdaad wel met voortvarendheid en Yankenflair gebracht. In het „oude” Japan hadden bijv. slechts 20 procent van de Japanse boeren een eigen stuk grond, thans beschikken tenminste 80 procent van hen over eigen grondbezit. Zes miljoen Japanners zijn thans aangesloten bij vakbonden,

terwijl vóór de oorlog de vakbeweging slechts 40.000 leden telde. De Japanse vrouwen hebben stemrecht gekregen. Het parlement is geen willig werktuig meer van enkele bevoorrechte magnaten, doch heeft thans meer actieve tegenwoordigers uit het volk. Er is thans ook meer persvrijheid. Er ook is het volgens de nieuwe constitutie niet meer mogelijk dat de leiders van leger en vloot zich over het hoofd van de premier rechtstreeks tot de Keizer wenden, de enige, aan wie zij vroeger verantwoording schuldig waren. En als algemeen bekend mag worden

geacht de krampachtige pogingen van de leden van het Keizerlijk huis om zich „op democratische wijze” te populariseren bij het volk.

In hoeverre hebben echter al deze uitingen van de „American way of Life” wezenlijke invloed uitgeoefend op de ziel van het Japanse Volk? Het staat vast, dat de Japanse familie niet gebroken heeft met haar voorouderverering. Dat de zielenplank met het zielentempeltje (de „mitamaya”), die zielentabletten (de „matama shiro”) en het lampje waaraan de zielen der voorouders zich kunnen warmen, niet verdwenen zijn uit de huizen. Dat regelmatig nog offers gebracht worden aan de geesten dier voorouders. Dat het begrafeniseritueel, de hoofdschotel van het Shintoïsme, nog steeds in acht wordt genomen, zoals onlangs nog duidelijk gedemonstreerd werd door de Keizerin in hoogst eigen persoon.

En zolang de Shinto-dienst niet is uitgeroeid, kan er in wezen niet zo veel in Japan zijn veranderd en is ongetwijfeld de „kokoro”, de ziel van Japan, onaangetaast gebleven. Er valt niet aan te twijfelen, dat wanneer de Japanners weer baas in eigen huis zijn, de sterke nationale geest zal herleven. Het feit, dat het Shintoïsme alle rampen overleefd heeft, bewijst, dat Japan nog lang geen democratische staat op westerse grondslag is.

Er is meer. Als gevolg van het sluiten van de vrede zijn duizenden mannen, die gezworen volgelingen waren van het imperialistische „kwo-do”, de keizerlijke weg, uit de gevangenis ontslagen. Is hun rol uitgespeeld, is hun enorme invloed totaal verdwenen?

Bij alle problemen, die het Shintoïsme bergt voor de tijd wanneer Japanners weer aan het roer van eigen staatsschip staan, heeft het Shintoïsme Japan behoed voor een groot gevaar. De Amerikanen hebben n.l. bij hun hervormingsdrang er zich geen rekenschap van gegeven dat bepaalde maatregelen en instellingen, die bestaansrecht hebben verkregen in een democratische staat, funest zouden kunnen worden voor volken van andere mentaliteit, zeden en geestelijke instelling. Zo lijkt hun politiek van organisatie van de Vakverenigingen zeer progressief, maar daarmee hebben zij het socialisme en de klassenstrijd in de kaart gespeeld en het is waarlijk te hopen dat Japan geen storm zal oogsten van het uitgezaaide zaad van de klassenstrijd. Dit zou een ramp zijn, omdat dan de

weg gebaand is voor het communisme. Zolang echter de nationale doelstellingen van het Shintoïsme de gevolgen van die Amerikaanse politiek compenseren, zal Japan een barrière blijven tegen het Rode gevaar. Een en ander wordt wel duidelijk gedemonstreerd in de reeds danig verflauwende politieke invloed van de duizenden voormalige Japanse soldaten, die in 1948 repatrieerden, na jarenlange gevangenschap én communistische scholing bij de Rood-Chinezen. Hun import-ideologie strandde op de weerbare geestelijke instelling van het volk. „Kokoro” was en bleef naar alle zijden de onwankelbare rots in de branding.

DEMOCRATIE EN KOKORO

In een van de (zeer slordige) Indonesische havens lag een Amerikaans vrachtschip gemeerd en als gebruikelijk zwermden de koelies als een rattenheir rampokkend door de ruimen. De scheepsofficieren staken geen hand uit om het te voorkomen. Zij namen filmcamera's uit hun hutten en „verschoten” duizenden meters film aan de even brutale als massale roofpartij en glommen van genoeg, denkende aan de harde dollars die de filmmaatschappijen bereid zouden zijn te betalen voor zulke exclusieve opnamen.

In diezelfde haven liep ook een Japans schip binnen. Toen het aan de kade lag, stormden de koelies joelend en schreeuwend de loopplanken op. Ze stuitten op een kleine, gedrongen stuurman, die ze op een hoop bijeen dreef en vervolgens enkele treden van een trap opklom om ze allemaal te kunnen overzien. Hij stak zijn arm op en schreeuwde:

„Diam!” Toen ze verbijsterd stil werden, vervolgde de Japanner:

„Masi ingat? Herinneren jullie je nog? Ik ben een orang Nippon!”

De koelies knikten bedremmeld. De stuurman trok een groot mes, terwijl hij vervolgde: „Jullie moeten goed naar alle printa's luisteren, als jullie dat niet goed doen...” en hij maakte een vakkundig gebaar met het mes langs zijn oren. De koelies knikten gedwee. „En,” kondigde de stuurman verder aan, „als iemand van jullie iets gapt, dan...” en hij maakte hetzelfde, bliksemsnelle gebaar bij zijn armen. Sinds een vol jaar is geen schip zo vlot gelost en er was niets verdwenen.

Het heeft geen zin, tegen het communisme te strijden, wanneer wij ons neerleggen bij stelsels, die er op filosofisch en politiek gebied mee verwant zijn.

EEN VLOOT IN MOTBALLEN

EEN MAN BESPAART AMERIKANSE BELASTINGBETALERS TIENTALLEN MILL. DOLLARS EN HOUDT COMPLETE OORLOGSVLOOT GEREED.

(naar Readers Digest)

Captain H. Gordon Donald
U.S. Navy

TOEN de oorlog in Korea begon en de overmachtige Noordelijke wals de legers der Zuidelijken en Amerikanen voor zich uit oprotte, was één der grootste problemen dat van het gebrek aan schepen. Schepen om de zeewegen af te sluiten, om de kusten te bombarderen, troepen en materiaal aan te voeren, enz.

De gunstige wending in het conflict kwam eerst, toen bleek dat Amerika in staat was, binnen verbluffend-korte tijd enkele honderden schepen van de „gedemobiliseerde” vloot weer in de running te brengen. Het waren o.a. deze schepen die, in ijltempo te hulp gesneld naar de Koreaanse wateren, het dreigende debacle van Hungnam veranderden in de triomf van een tweede Duinkerken. Eskaders vliegtuigen, opgestegen van vliegtuigdekschepen, die nog geen drie maanden terug „opgelegd” waren, bombardeerden en mitrailleurden de achtervolgende vijand, kleinere oorlogsschepen bombardeerden opmarswegen, concentraties en verkeersknooppunten der Noordelijken. En deze schepen waren het ook, die, tenslotte ruim 105.000 man met al hun materiaal evacueerden van het Hungnamse strand.

Het is echter te betwijfelen, of ook maar één dier 105.000 geredde soldaten de naam heeft geweten van Capt. H. Gordon Donald, de man, die door zijn nieuwe vinding om opgelegde schepen tegen bederf te beschermen, Amerika in staat stelde om binnen de maand tijds ruim vierhonderd schepen (het dubbele aantal van de actief-dienende vloot!) in volle oorlogsconditie terug te brengen.

Voor 1945 was het gebruikelijke systeem om schepen op te leggen dat de bemanningen alle geschut, instrumenten en onderdelen verwijderden; alle kleinere instrumenten, werktuigen e.d. werden verkocht of overgedragen aan actieve schepen en daarna werden de machinerieën gedemonteerd en met het schip (tot in de verborgenste uithoeken) bedolven onder een dikke laag van zware, vette, vochtwerende preservatieven. Deze voorzorgsmaatregelen waren onontbeerlijk, omdat de intense vochtigheid, die direct bezit neemt van een verlaten schip, in staat is om een volwaardig oorlogsschip binnen enkele jaren tijds te veranderen in een roestig wrak. Maar het was een beestenkarwei, dat wel drie tot negen maanden van smerig werken vereiste, om zulk een schip weer in de vaart te brengen. Immers, het vet stelde reeds spoedig tot ijzerharde bolsters, belangrijke onderdelen geraakten onvindbaar, evenals de blauwdrukken van de machines en het instrumentarium, enz.

Het was Capt. H. Gordon Donald, die op het idee kwam te zoeken naar een andere methode om de vochtigheid te weren. Zijn pogingen bleven tot een jaar voor het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog vruchteloos; toen liep hij tegen iets op, wat het ei van Columbus leek: een machine, die in vrachtschepen in gebruik was om de lucht in de ruimen droog te houden. Hij onderzocht het systeem en probeerde daarop de experts van de vloot warm te maken voor een proefneming.

Op de vlootwerven van Philadelphia werden vijf enorme, stalen kamers opgezet, in elk waarvan een constante vochtigheidsgehalte variërende tussen de 15 en 90 procent heerste.

Na enkele jaren bleek, dat artikelen van de meest uiteenlopende soort (koper, rubber, ijzer, staal, enz.) bij een vochtgehalte van 30 procent en minder practisch geheel intact waren gebleven, terwijl de roest bij een hoger vochtgehalte in de voorwerpen was ingevreten. Deze resultaten waren dermate opvallend, dat zij de aandacht trokken van de hoogste marine-autoriteiten. Te dien tijde was Amerika echter in een harde oorlog gewikkeld en bestond er allerminst de behoefte, om schepen op te leggen.

In 1944 werd Capt. Gordon Donald door Admiraal F. J. Horne, Vice-Commandant van de Operatieve Vloot, benoemd tot Hoofd van een dienst, die de „demobilisatie” van de oorlogsschepen volgens het nieuwe systeem moest voorbereiden.

Volgens dit systeem werden, toen eind 1945 de actieve vloot „gedemobiliseerd” werd, de licht-brandbare voorraden en onderdelen uit de schepen verwijderd, waarna op alle oppervlakten in en buiten het schip een dunne laag van roestwerende verf werd aangebracht. Daarna werden in de grote ruimen e.d. grote machines opgezet, die de lucht droog en koel moesten houden. Elke machine heeft twee lagen van geactiveerde aluminium- of kiezelarde-kristallen, die eruit zien als grote suiker-kristallen en die de eigenschap hebben, vocht te absorberen. Altijd is slechts één van de twee lagen in werking; wanneer dan de ene laag verzadigd is van vocht, schakelt een vernuftig instrument de werking van de tweede laag in, terwijl ventilators daarop een stroom van droge, warme lucht door de eerste blazen om die te drogen. Dit proces van werking en droging lost elkaar doorlopend af, terwijl de kristallen hun vocht-absorberende werking nooit verliezen.

Een pijp-installatie voert de machinaal-gedroogde lucht naar alle delen van het schip. Op de dekken zijn alle voorwerpen, vanaf het zwaarste geschut tot de subtielste radar-instrumenten overdekt met een dunne, cellophaan-achtige laag van vochtwerende verf, plastic, enz.; verplaatsbare ventilators blazen regelmatig een droge luchtstroom door de holle bestanddelen. Op deze wijze opgelegd kunnen schepen vijf-en-twintig jaren lang in

gevechtsconditie worden behouden, terwijl dit systeem tevens het enorme voordeel biedt, dat alle machines, instrumentarium, enz. niet gedemonteerd hoeven te worden. Een duikboot bijvoorbeeld, die op deze wijze opgelegd is, kan door een geoefende bemanning binnen vijf dagen tijds in de running worden gebracht, een destroyer in vier dagen tijds, enz.

Thans liggen nog ruim 1800 schepen van de Amerikaanse vloot „gedemobiliseerd”; deze vloot kostte Amerika destijds ruim 13 biljoen dollars en zou thans nog niet voor het driedubbele bedrag vervaardigd kunnen worden. De machines, benodigd om te voorkomen, dat deze monstrueuze vloot tot wrakken wegroest, kostten in totaal evenveel als de prijs voor één enkele destroyer. Zulk een opgelegde vloot zou destijds doorlopend het toezicht van ongeveer 300.000 man vergen; thans wordt het werk verricht door 1000 technische officieren en ongeveer 15.000 minderen.

De ironie wilde, dat het werk van de Capt. Donald (dat de Amerikaanse belastingbetalers een ongeteld aantal tientallen miljoenen dollars bespaarde en daarenboven een enorme maritieme kracht doorlopend gereed hield) niet gerangschikt kon worden onder de categorie „war-effort” (oorlogsinspanning), reden waarom hij niet in aanmerking kwam voor een buitengewone promotie of een onderscheiding. Hijzelf rouwt daar niet om; het belang van Amerika en de Amerikaanse vloot gaan voor bij al zijn persoonlijke belangen. Daarmee heeft Donald zichzelf geplaatst in de rijen der mannen, die het behoud van een staat garanderen.

zeg het maar ineens!

Dus tóch Bruinhemden-Stahlhelm?

— Mijnheer! Ik heb hier voor mij liggen orgaan no. 1 en laat ik u maar direct zeggen, dat het niet veel zaaks is. Ja nietwaar, „Zeg het maar ineens!” en dan lees ik die brieven over de India-actie en ik ben het daar mee eens. (Fijn! Red.) Maar verder wil ik u zeggen, dat mijn zoon geen Indië-veteraan is. Hij werd **gedwongen** daarheen te gaan en voelt heel niets voor moordpartijen wat u schijnbaar wel doet, gezien het titelblad. (Och armel! Red.) Het is niet verstandig om heil te verwachten van geweld. Maar och, zolang de massa nog door leugen- en huichelachtige praatjes wordt misleid voor een zgn. „goede zaak”, zolang vinden er moordpartijen plaats en dan kijken we maar eens naar Korea. Beestachtig, zoals daar wordt opgetreden door Nederlandse veteranen! Bah! — Ik ben Christen, mijnheer, bovendien een beschaafd creatuur en

deswege walg ik van dat vieze en zeer immorele oorlogsgedoe. Ik hoop, dat u mij begrijpt. (Doen we ook! Red.)

Joh. I. D., Den Haag

Daar zijn we weer!

Op 30 Oct. verscheen in de Ned. dagbladen een opgeblazen verhaal over spionage en de bestrijding daarvan door de onvolprezen Binnenlandse Veiligheidsdienst. Nu leest het Ned. volk graag over spionage. Vooral, nadat uit het rapport der parlementaire enquête-commissie is gebleken, dat het „England-spiel” van de bekende publicist Schreieder mogelijk was, omdat allerlei relaties in Londen zich door Excellenties tot Geheime Dienst lieten bombarderen. Als het artikel van 30 Oct. (dat waarschijnlijk een afgekeurd manuscript voor een hoorspel van Paul Vlaanderen is) bewijzen wil, dat wij nog steeds over ondeskundige naïve-

lingen beschikken, van het soort dat in oorlogstijd de nodige agenten verspelen kunnen, dan is het volkomen geslaagd.

De Ned. regering, die het noodzakelijk oordeelt, deze jammerlijke onzin officieel bekend te maken, toont voor de zoveelste maal, dat zij tegen de huidige internationale situatie absoluut niet opgewassen is.

J. R., Amsterdam

Excuses aan Paul Vlaanderen (en Ina), dat zijn naam in zo'n verband genoemd wordt. Volgende keer met geheime inkt schrijven, J. R.! Red.

Schot

— U trekt zelf een schot op! U wilt komen tot de vorming van een Veteranen Legioen Nederland, maar dan alléén voor hen, die in Indië geweest zijn. Waarom in het Legioen niet ook hen opgenomen, die in Europa (legaal of illegaal) of waar ook ter wereld, sinds 1940 voor ons Vaderland gevochten hebben? Pas wanneer u ook hén in uw gelederen wilt opnemen, kunt u spreken van een „Veteranen-Legioen Ned.”; voordien slechts van een „Veteranen-Legioen van hen, die in Indië vochten”. Dus: **Weg met dat schot!** Eendracht maakt macht!

W. P. oud-wapenbr.
'40-'45 Niët-Indië-ganger

U heeft gelijk! Zie verder artikel „RECHTS RICHTEN!”

Zou het mogelijk zijn?

Voor de meesten ligt de Indonesië-periode ver in het verleden. En al vragen heden en toekomst meer aandacht, toch is het vaak goed terug te denken aan de jaren, waarin je als wapenbroeders samen optrok, vreugde en leed, voorspoed en tegenslag deelde.

O, ik wil zeker niet idealiseren en beweren dat het toen alles botertje tot de boom was. Integendeel! Maar het is nu eenmaal zo, dat je van het verleden de prettigste en aangenaamste herinneringen bewaart. En de grootste „Nurksen” van toen, kun je nu vaak horen zeggen, dat het toch wel een pracht-tijd was. En waarom een pracht-tijd? Voornamelijk omdat je je als wapenbroeders één voelde, omdat er als het ware een onzichtbare band bestond die allen bond.

Terug in Holland, kwam er vaak een breuk in de onzichtbare band. Je raakte elkaar uit het oog. De „struggle for life” eiste van de meesten alle aandacht.

Maar toch! Je denkt er nog aan terug en aan de makkers en je vraagt je af hoe of die het nu wel maken. Je denkt ook aan de velen, die voor eeuwig een rustplaats vonden op de vele erevelden, aan hen, die wel gingen maar, helaas, niet terugkwamen. Of je denkt aan hen, die wel terugkwamen maar door het een of andere noodlottige ongeval gehandicapt zich voortaan een weg door het leven moeten zoeken, of die voor de rest van hun leven afhankelijk zijn geworden van anderen.

Wanneer ik dan op de Nederlandse voetbalvelden velen zie, die eens op de Indonesische terreinen de kleuren van hun onderdeel vertegenwoordigden, dan vraag ik mij wel eens af „Zou het mogelijk zijn...?”

Zou het mogelijk zijn, dat die voetballende wapenbroeders iets doen voor hun minder gelukkige wapenbroeders?

Zij, die als voetballer op het BVC-terrein (Djakarta), op Tambaksarie (Surabaja), op het UNI-terrein (Bandoeng), in het Stadion te Semarang, of op de voetbalvelden in Medan, Makassar en zovele andere plaatsen, werden aangemoedigd en toegejuicht door hun wapenbroeders, zullen zeker weer aangemoedigd en toegejuicht worden door deze, wanneer zij hun gezonde voetbalbenen een steentje laten bijdragen tot het lenigen van nood en het brengen van een zonnestraaltje in menig „donker”

hart van andere wapenbroeders, of nabestaanden van wapenbroeders.

Al in het begin van dit jaar liep ik met dit idee rond. Maar men verzocht mij er mee te willen wachten. Toch waag ik het erop dit denkbeeld opnieuw naar voren te brengen en is dan het blad „Oud-Wapenbroeders” niet de juiste plaats daarvoor?

Een wedstrijd dus, of wedstrijden, door de KNVB te organiseren conform de reglementen van de KNVB, waarbij een elftal van Indonesië-veteranen in het strijdperk treedt tegen aantrekkelijke tegenstanders ten bate van de zieke en invalide wapenbroeders.

En dat veteranen XI-tal kan een zeer sterk elftal zijn. Om enkele doelverdedigers te noemen: Van Gennip (Eindhoven), Van de Windt (VSV), Leytens (RKC), Greuter (Volendam), middenvoers De Loo (Borne), Verhagen (Be Quick Z), Braams (Excelsior), Koekebakker (Blauw Wit) en is de topscorer van de 1e klasse met 12 doelpunten niet Pals (GVAV) van 1-12 RI? Er zijn er zoveel. Tolmeijer (Blauw Wit), Tjepkema (Blauw Wit), Kleintjes (Maurits), Sijbers (VVV), Klooster (DC), Max Colthof (HVV), Herklots (HBS), Busschers (ex-Enschede), Van Helvoirt (Longa), Wetermans (UVV), Jansen van 't Land (UVV), De Waal (Hercules), Pali (Quick H), Jacob (Haarlem), Schoon

(VSV), Snoek (Eindhoven), Snoeks (Stormvogels), Dörr (Excelsior), enz. enz.

Daarom, voetballende oud-wapenbroeders, stelde ik mij de vraag „Zou het mogelijk zijn...?”

Ik hoop dat het mogelijk is! Mogelijk, vanwege de onzichtbare band die allen eens, als wapenbroeders, bond!

HERMAN NELISSEN,

ex-Marbrig
ex-sportredacteur „De Vrije Pers”
en ex-sportmedewerker Radio
Soerabaja en Djakarta.

Wij zouden zeggen: „Natuurlijk lukt't!”

En dan, straks, waarom ook geen uit-en thuiswedstrijden voor hetzelfde doel tegen elftallen van bijv. het Engelse en Belgische Veteranen-legioen?

Niet proberen; doen!

Hardlopende schoppers aantreden!

Contactadres: Herman B. Nelissen,
Danckertstraat 3, Den Haag.

(I) MONUMENT

MASTUFA heeft zijn herinneringen aan dat andere leven, lustige en lastige. Die laatste (vinden sommigen) moest Mastufa maar zo gauw mogelijk na zijn terugkeer in de kring der stemplichtigen in de vuilnisemmer deponeren. De vuilnis mannen gooien ze dan op de belt met al het andere vuil, dat dit Holland opbrengt en dan gaat de brand er in, alles is pigi en Mastufa is weer een brave, gehoorzame staatsburger.

Maar met bepaalde herinneringen gaat dat niet makkelijk. Mastufa kan er zich niet van losmaken, hij zou méé-verdwijnen in de emmer, op de belt, in de brand en de stank en de as... wég Mastufa... sajang Mastufa.

Deze herinneringen bepalen nu Mastufa's kijk op de dingen van de dag. Ze zijn net als de donkere weervlekken in het spionnetje, waarin Mastufa het tevreden gemakkelijke beeld van zijn land opvangt. Zoals vandaag. Hij heeft in de krant gelezen, „dat de regering 25.000 roepiah gaat betalen voor een merdeka-monument in Malang, omdat de Ned. soldaten bij de politioenele actie het republ. vrijheidsgebedenken daar vernielden en omdat de regering van oordeel is dat dat onnodig was en tegen haar wil geschiedde”.

En hij voelt zich alwéér staan aan de rand van dat duizelingwekkend-diepe ravijn, waar aan de overzijde, rug naar hem toe, de figuren zijn die al zo heel lang bedisselen over leven en gedachten van Mastufa en alle vechtpet-geuzen.

Mastufa heeft vele republikeinse monumenten gezien. Pal buiten het prikkeldraad van de post Watoedakon stond er één voor een stel gesneuvelde TNI-soldadoes. Geen vent raakte het aan. In Tangerang, Modjokerto en elders, waren zulke monumentjes, ze zullen er nog staan. Geen regerings-oordeel of uitdrukkelijke instructies zijn nodig geweest om de houding van Mastufa en zijn maats te bepalen tegenover zulke gedenksteden. Maar hij heeft ook de andere gezien, die voor de merdeka. Op het afgepigjerde Madoera bijv.; er hing een bordje aan met „Dilarang kentjing disini”, wat zoveel wil zeggen als dat je er niets nats tegen mocht deponeren. Dat ernstige vermaan was niét bedoeld voor Mastufa, maar voor de Indonesiërs-sendiri. En hij denkt aan soortgelijke bouwsels in Boender, Aermadid en nog andere negorijen, waar

nog geen uur na het binnentrekken van de bemodderde colonnes tientallen katjoengs en kangs al bezig waren met er bakstenen uit los te slaan, om die te gebruiken voor andere doeleinden dan de herdenking van een soort vrijheid, waarvan zij de zegeningen aan den lijve hadden ondervonden.

Mastufa denkt (langs een glad zijspoor) ook aan de tienduizenden gezinnen van eigen landgenoten, die alles zijn kwijtgeraakt aan de Japanners en die het nu maar verder moeten doen met (oude) beloften, (recente) debatten in de Tweede Kamer en een (ijlings weer verscheurde) nota tot herstelbetalingen van Japan.

Hij denkt aan Rotterdam, Putten, enz. en aan de nota's tot herstelbetalingen van Duitsland. Hij denkt...

ach wat. Mastufa gaat maar weer zitten en zijn ogen zijn glazig van oprechte verwondering en schaamte.

Mastufa wil écht proberen, redelijk te denken. Hij wil begrijpen, dat het om der wille van de kapitaalsinvesteringen nodig kan zijn, dat de regering ginds niet al te erg gekriebeld wordt. De tijden van een „Dan maar liever de lucht in!” zijn (blijkbaar) voorbij.

En wanneer de regering er betoel redenen voor heeft, om voor dat Malang-monument te betalen, dan moet ze dat doen. Maar dat geld is van de belastingbetalers en met ander-mans geld moet je zuinig zijn. Nogmaals: Mastufa heeft heel wat merdeka-monumenten gezien, hij heeft ze alle nogmaals langs zijn geest laten defileren en met een slordige toegevendheid de kosten be-raamd voor de mooiste en de grootste. Hij heeft er niet één tussen kunnen ontdekken, dat aan materiaal, werkloon en

met desnoods de kosten voor een feestelijke onthulling toe, meer waard kon zijn dan 2½ duizend roepiah tegen de huidige koers.

Ach, ach, Mastufa, wat een piekerans om zo'n onbe-nullig krantenberichtje...

Straks zal Mastufa zijn zoon, die op school voorlichting gaat krijgen over waar de belastingcenten van zijn ouweheer blijven, vragen of hij ook wat gehoord heeft over die 25.000 roepiah. Want Mastufa heeft weliswaar vier jaar lang zijn bloed overgehad als bijdrage voor het geluk van Indonesië, maar hij piekert nu tóch wel over het zweet, dat vastkleeft aan zijn belastingbijdrage tot die 25.000.

TEMPAT-PIEKERANS

van Mastufa

OP RAPPORT

WIJ, de voorlopige redactie van dat blad van ons, staan met deemoed op rapport bij de lezerskring om de terechtwijzing voor het late verschij-nen van het tweede nummer in ont-vangst te nemen.

Evenals het in Indië het geval was, weten we ook hier dat we niet aan kunnen komen met flauw gekul en smoesjes. Maar we willen wel dit zeggen: Het zal niet meer voor-komen. Vanaf Nr. 3 verschijnt oud-

Wapenbroeders geregeld om de twee weken en we lopen de verloren tijd in met een extra en bijzonder Kerst-nummer.

We willen graag nog iets zeggen over de redenen, waarom nr. 2 op zich heeft laten wachten.

In de eerste plaats heeft de reactie ons overdonderd. We konden geen groot spel spelen alvorens te weten, of het nog de moeite loonde. We hadden daarom ook geen voldoende-groot apparaat om de reactie in z'n geheel op te vangen. Organisatie, beantwoording van brieven, admi-

nistratie, etc. etc. heeft ons dagen en nachten werk gekost. Er zijn tiental-len brieven die nog beantwoord moe-ten worden en... nummer 2 van ons orgaan raakte, zonder dat wij het wisten, eveneens in het gedrang.

Nogmaals, dit is geen uitvlucht, en wij willen ons zeer zeker niet schoonpraten van het feit, dat wij (en notabene meteen aan de start al) hier geen al te gelukkig figuur geslagen hebben. Maar misschien kan deze uitleg jullie begrip winnen en kun-nen wij, alléén met het vermaan, nu verder onze gang gaan.

HOSPIKJES

De administratie (toch al overbelast) zit met twee puzzles, t.w. postwissel-strookjes zonder naam en adres van de afzenders. De één is afkomstig uit Werkendam, dd. 31 October en het ander uit Rotterdam, dd. 2 November.

Wie? o, wie?

*

WIE HELPT ?

oud-para W. Dornseiffen aan actie-foto's van Solo en omliggend gebied, landing Magoewo, actie-Djocja en Indische natuur-opnamen? Hij verloor zijn hele verzameling bij een brand in het hospitaal Austerlitz. Iedereen begrijpt, wat het verlies van dgl. tastbare herinneringen voor een ouwejongen betekent, dus... wie hem helpen kan en wil, schrijve naar:

W. DORNSEIFFEN, Paratroepen Provinciaal Ziekenhuis te Santpoort.

*

En dan is er nog dat verzoek van onze man (vader van drie bloedjes), die de geldelijke administratie verzorgt. Hij is al een snel-vergrijzend en krom mannetje geworden in de afgelopen weken (door overwerk). Om nog van hem te redden wat mogelijk is vragen we namens hem, of de maats niet meer hele soerats willen maken van hun giro- en postwissel-stroken; we raken hopeloos knijp met administratie/redactie en verliezen banjak (kostbare) tijd met de uitzoekerij.

*

TWEE aardige Amerikaanse grietjes stonden op de kade toe te kijken, hoe een bataljon zich inscheepte.

„Dat zijn nou mariniers,” zei de ene. „Ze gaan naar Japan.”

„O,” zei de andere, „en wat gaan die daar in Japan doen?”

Kijkt de eerste de ander heel lang en ongelovig aan: „Ben jij dan werkelijk nog nooit met een marinier een avondje uit geweest?”

*

WAS DAAR OOK die leeuw, die er van tussen was gegaan. Wel drie weken bleef het kring weg en de oppasser van Artis voelde zich behoorlijk opgelaten. Komt me daar die leeuw terug en uitzien dat 'ie dee! vet en rond en glanzend en zo zielsgelukkig als een korporaal die door een soldaat gegroet wordt.

„Waar ben jij geweest?” loeide de oppasser.

„In Den Haag,” antwoordde de leeuw, „en ik heb 'r elke dag een kolonel en elke Zondag een generaal gegeten en ze hebben 't nog niet eens gemerkt!”

KERN

„Het is allemaal mogelijk, zelfs voor de financieën hoeven we ons niet druk te maken,” zegt de oproep veelbetekenend. De nieuwe „Wapenbroeder” bevat niettemin een door de geadresseerde in te vullen antwoordkaart, waarbij hij belooft f 2,50 te zullen storten ten name van een Apeldoornse ingezetene, etc.

Volkskrant

Voel je 'm zitten? Is dat niet lekker gezegd? Red.

„Behalve de kosten van eigen abonnement neem ik op me om de

helpt van een abonnement te betalen voor een „onvermogene” makker.”

J. C. Wolffensperger

„Ik ben nog vrijgezel en kan er nog een ab. bij-versieren voor een maat.”

A. M. Speulman

„Hierbij f 10,—, de rest is voor jongens, die minder goed in de slappe was zitten.”

O. A. F. Horstmann

etc. etc. etc. etc. etc. etc. etc.

Heel veel grote kranten zijn er over gestruikeld, dat wij ons zo zelfbewust de kern van ons volk noemen. Begrijpt elke krant, elke hoofdredacteur, elke journalist, elke Nederlander nu, waarom of wij de kern zijn?

Sedep Malem

(Geurig in de Nacht)

De desa slaapt. De vuren zijn gedooft.
Nog hangt een zweem van rook onder de bomen.
Ik heb vandaag in het geluk geloofd;
hoe moelzaam sterft het hart toch aan zijn dromen.

De weg is stil. De donkre tamarinden
buigen een koepel in de zoele nacht.
Hier kan verlangen slechts verlangen vinden:
Een enkele mens, die eenzaam is, en wacht.

En langzaam ga ik, tot het plots gebeurt:
een zwakke windzucht uit het roezeloze,
zodat opeens de nacht naar bloemen geurt,
adembenemend van de tube-rozen.

J. J. de Stoppelaar.

*Sedep Malem: soort tube-roos, die alleen in de nacht geurt.

Gelukkig 'hij, die zo de herinnering aan Indië in zijn hart bewaart . . .

RECHTS RICHTEN !

De reactie op het verschijnen van Oud-Wapenbroeders was overweldigend. Het is tijd, dat wij ons op elkaar richten.

ALHOEWEL het appèl bijna stormachtig beantwoord werd, drong in enkele brieven de rechtstreekse of aarzelende vraag naar voren: „Wie zijn jullie eigenlijk? Men heeft ons na onze terugkeer al zó vaak bed..... en uitgebuit, dat wij achterdochtig zijn geworden en tevoren wensen te weten, met wie we in zee gaan.”

Deze vraag beschouwen wij als te zijn gesteld door allemaal. Derhalve zijn wij gedwongen, voor het voetlicht te treden.

De hele stunt is opgezet door drie man: de ex-OVW-lt. T. Schilling, de de ex-kpl. 7 Dec. Div. T. Matthijsen en de ex-beroeps-majoor KNIL G. Dames, zo maar drie Indië-mensen, die het op een gegeven ogenblik niet meer konden harden. Wij drieën verklaren op ons erewoord, dat geen politieke figuur of partij ons tot deze daad inspireerde, ons bijstond, leidde of anderszins enige invloed uitoefende. Wij zijn Nederlanders-sadja, a-politiek, van verschillend geloof en milieu.

Wij hebben geen namen van Bestuur of Redactie genoemd, om de doodeenvoudige reden, dat geen van de twee (nog) bestaat. Nogmaals, het hele geval is opgezet en uitgewerkt door drie man, die geen andere bedoeling hadden dan de eerste stoot te geven. Zou de gok op het oude moreel en de geest lukken, dan lag de uitwerking van het doel in handen van alle Indië-jongens. Wij gaan hier straks op verder.

De centen voor de eerste-uitgave werden ons gegeven door Jhr. G. C. Quarles van Ufford, een 86-jarige oud-Marine-officier, die jaarlijks een vermogen wegschenkt aan ruim 70 nationale philanthropische verenigingen en instellingen. Hij heeft een ruime Indië-ervaring en een nog grotere dosis liefde voor Nederland. Hij gaf ons het geld, zoals wij reeds schreven in ons eerste nummer, omdat hij geloóft in het moreel van de Indië-veteranen. Een andere reden was er voor hem niet; evenmin legde zijn hulp ons andere verplichtingen

op dan dat wij, dwars door alle moeilijkheden en teleurstellingen heen, zouden dóór persén. Toen wij hem 2 weken na het verschijnen van ons blad konden vertellen, dat de opzet gelukt was, stelde hij er prijs op zich persoonlijk tot jullie allen te wenden met dezelfde boodschap, die hij ons meegaf toen wij aan het werk begonnen. Hier is zijn open brief aan het Legioen:

Boodschap van een 86-jarige

Toen ik enkele maanden geleden toevalligerwijs enigen uwer ontmoette en vernam van het plan om, naar het voorbeeld van wat in andere democratische landen reeds sinds lang het geval is, ook in Nederland te komen tot de vorming van een Veteranen-Legioen Nederland en met dat Legioen te helpen, ons land uit de vreselijke impasse te redden, toen heb ik zonder aarzeling besloten deze poging moreel en materieel te steunen.

Ik deed dit, mijne Vrienden, omdat het voor een 86-jarige, die zijn leven lang naar beste krachten zijn land gediend heeft, bitter hard is om in zijn levensavond machteloos te moeten aanzien, hoe dit Vaderland jammerlijk en eerloos ten onder gaat. Ik gaf u derhalve mijn hulp, niet slechts omdat ik thans mijn land nog alleen maar geestelijk en materieel van nut kan zijn, maar vooral omdat ik in uw streven de idealen van mijn jeugd en mijn vaderlandsliefde terugvind. Ik doe echter een dringend beroep op u allen, om bij uw doelstellingen ook een grote plaats te ruimen voor de rechten van het Ambonense volk. Dit moet voor u van uitermate groot belang zijn, daar ge in het tragische lot onzer trouwste vrienden de weerspiegeling kunt zien van de totale verwording van de Nederlandse waardigheid, eer en betrouwbaarheid.

Sta mij tenslotte toe u nog iets mede te geven aan het begin van de lange, moeilijke weg, die ge met

elkaar zult gaan. Het is deze raad van een oude man:

Behoudt uw idealen en draagt ze uit in deze vermaterialiseerde, onverschillige maatschappij. Bedenkt daarbij, dat alleen saamhorigheid u smeden kan tot een strijd bare kracht. Houdt uw blik gericht op Oranjerhuis en Nationale Vlag. Gaat geen concessies aan met het geweten, doch blijft uw principes en het recht getrouw.

Alleen dan zal het u gegeven zijn, de weg tot het einde te gaan.

Mijn beste wensen vergezellen u.

Jhr. G. C. Quarles van Ufford
October 1951

Wij vermoeden, dat er onder jullie zijn, die evenals wij de behoefte gevoelen om hem persoonlijk met een soerat dank te zeggen voor zijn hulp aan ons allen. Jhr. Quarles van Ufford, die een zeer teruggetrokken leven leidt, zal het ongetwijfeld bijzonder op prijs stellen, in zijn eenzaamheid jullie stemmen te horen. Richt je brieven aan hem via ons, wij zorgen gaarne voor de verdere expedite.

*

De uitgevers, die ons zo voortreffelijk hielpen door het blad „op voorschot” te drukken en die ons, met hun personeel, geheel ter zijde stonden, zijn de heren S. Toom en W. Hesseling van de Kon. Drukkerij en Uitgeverij te Apeldoorn. Het toeval wil, dat in deze drukkerij, waarschijnlijk de grootste illegale drukkerij uit de bezettingstijd, reeds méér (en gevaarlijker) werk is verzet voor de nationale zaak. Wij komen in een van de volgende nummers van ons blad daar op terug.

Wel... dat zijn dus de namen, die nu genoemd kunnen worden.

Om terug te komen op het onderwerp: wij hebben in ons eerste nummer die namen niet genoemd omdat wij van oordeel waren, dat het Legioen uit eigen rijen de leiders moest aanwijzen. Waren er namen ge-

noemd, dan was de indruk gevestigd, alsof de hele affaire niet alleen opgezet, maar ook geheel in handen lag van een kleine groep. Ditzelfde geldt voor de besprekingen, die wij vooraf gehad hebben met enkelen onzer voormalige commandanten; ook hierbij zijn door ons geen bindende afspraken gemaakt.

Deze (vroeger normale) manier om tot een organisatie te komen, schijnt onder de huidige omstandigheden alleen maar schrik en achterdocht te kunnen verwekken, maar dat mag 'm de pet niet drukken. Dat wij thans de eerste namen prijsgeven is, om de laatste restanten van twijfel in onze eigen rijen weg te werken. Het is allemaal ouwejongens...

*

Toen het eerste nummer met ons aller beste wensen de deur uitging, verwachtten wij natuurlijk wel commentaar en reactie, maar wij vermoedden dat die zo zou zijn, dat we rustig de tijd konden hebben om de organisatie met jullie medewerking uit te bouwen. Maar de reactie was zodanig, dat wij plotseling geconfronteerd werden met een bül van een Legioen (die dagelijks en erg hard groeit), dat echter nog geen ruggegraat, geen hersenapparaat, alleen nog maar een stel werklustige knuisten had. Dit geval hebben we met z'n drieën niet aangekund, vandaar dat vele werkzaamheden, onder andere de samenstelling en uitgave van ons tweede nummer zwaar in de knijp kwamen. Het administratieve personeel van de Drukkerij, dat ons dag en nacht terzijde staat, is ook al een delirium nabij vanwege de inboeking van aanmeldingen en bijdragen.

Kort en goed: we werden gedwongen om in ijltempo iets te doen, waarvoor wij indertijd dachten, rustig de tijd te kunnen nemen, n.l. de vorming van de ruggegraat en het hersenapparaat voor het Legioen. Dit is ook de reden, waarom tientallen onder jullie, die uitgezocht werden om de inhoud van hun soerats, een uitnodiging ontvingen voor het bijwonen van een algemene vergadering op 17 November in Den Haag. Op deze vergadering worden (voorlopige) organisatievorm en de concrete doeleinden van het Legioen besproken en vastgelegd, terwijl er tevens een (voorlopig) bestuur wordt gevormd. Wij dachten te moeten beginnen met de „overgangsvorm” van een Stichting, omdat wij daardoor direct de noodzakelijke rechtspersoonlijkheid kunnen verkrijgen. Niet alleen kunnen wij dan direct al starten met ons werk, maar inmiddels wordt dan ook de voorbereiding getroffen om zo spoedig mogelijk een Vereniging te kunnen worden, waar

tenminste zes maanden van allereerste administratieve en andere rompslomp voor nodig is. Wij hopen zo gauw mogelijk middels Oud-Wapenbroeders jullie op de hoogte te kunnen stellen van deze voorbereidingen en werkzaamheden. En als het zo ver is, dan hebben niet alleen de initiatiefnemers, maar allen het gevoel: „Dit is het werk, de geest en het doel van ons allen.”

*

Dan nog een belangrijk punt.

Velen (we kunnen zeker zeggen: 80 procent) van de soerat-plegers hebben spontaan medewerking aangeboden in en rond hun kota of oedik. Alle namen zijn genoteerd. Zodra de „top” georganiseerd is, worden er niet alleen provinciale contactpunten, maar vooral ook plaatselijke vertegenwoordigingen in elkaar gezet. Deze plaatselijke vertegenwoordigers vormen de ruggegraat van het Legioen; de plaatselijke vertegenwoordigers hebben niet alleen het gehele bestuur en de raad van adviseurs achter zich, maar het complete apparaat dat er om heen zit. Ze zullen met raad en daad terzijde worden gestaan.

Degenen, die wij (ook naar aanleiding van de inhoud van hun brieven) voorlopig willen bestemmen voor deze posten, zullen in de loop van de komende weken een uitnodiging voor een samenkomst krijgen, waarbij dan de richtlijnen zullen worden verstrekt.

Er is nog iets, wat nodig uitleg behoeft.

Wij hebben veel brieven gekregen van besturen en leden van organisaties van niet-Indiëveteranen, die in grote lijnen hetzelfde doel nastreven als het Legioen. Zij schrijven, dat wij, die met de mond de schotjesgeest bestrijden, zélf begonnen zijn met een schot op te trekken. Zij zien in onderlinge samenwerking in de ruimste zin van het woord, dus in de totaal-bundeling van gelijkgezinden, de mogelijkheid om inderdaad het grote doel te benaderen.

Zij staan met die opvatting niet alleen. Ook wij denken daar zo over. Maar de omstandigheden hebben ons gedwongen, eerst het appèl te richten tot de eigen mensen; wij kennen de aparte geest, die onder onze categorie heerst en de weg om die geest weer wakker te schudden (de Wapenbroeders!). Wij geloofden niet in een ander middel, omdat de Indië-veteranen veelal sinds hun terugkomst in Nederland reeds overstromd zijn met politieke partij-lectuur, reclamefolders van alle mogelijke instellingen, enz. enz., afgezien nog van de teleurstellingen in velerlei opzicht. Alleen een stem uit het eigen midden, in de voor hen verstaanbare taal, kon de korst van apathie en moedeloosheid door-

breken. Nu deze opzet gelukt is en wij bezig zijn, het Legioen te formeren en te organiseren, kunnen wij ook het noodzakelijke contact met de flanken zoeken. Door wie worden wij links en rechts, voor en achter aangeleund? en middels dit contact hopen wij dan, evenals die andere bonden die ons reeds aanschreven of die wij zullen aanschrijven, de verlangde bundeling in streven en werkzaamheden te bereiken.

Het Legioen is en blijft thans echter slechts „open” voor de Indiëveteranen. Het Legioen is het hart en de vuist, beide ter beschikking van Nederland. Daar om heen hopen wij een grote groep van gelijkgezinden, sympathiserenden e.d. te krijgen. Daarom óók is bepaald, dat niet-Indiëveteranen zich eveneens op ons blad kunnen abonneren; het is immers belangrijk, dat niet alleen onze doelstellingen, doch vooral onze geest en ons moreel op zo ruim mogelijke schaal verbreid worden. Al deze vrienden behoren bij ons, zij zijn één met ons, maar het apparaat, waarop wij (voorlopig) onze werkzaamheden bouwen, is het Legioen van Indiëveteranen. Dit Legioen, nogmaals, staat echter met zijn wijd-open rechterknuist gestrekt naar alle gelijkgezinden, zowel hun organisaties als individueel.

En wat betreft dat woord „kern” kijk, wij hebben ons nu al voor alles en nog wat laten uitmaken, jarenlang: Oranje-SS, avonturiers, moordenaars, stommelingen, enz. enz. We zijn er kwaad om geweest, we hebben ons vaak, en in bataljonsverband, gewapend in Nederland gewend, later zijn we er bot onder geworden en we keken alleen nog maar elkaar aan. Dat is nu weer zo. En omdat er hier een geest heerst, die maar liefst zo snel en radicaal mogelijk van dat volk van ons een kudde ingeslapen stembokken maakt, richten wij ons op en zeggen van ónszelf: „Wij zijn de kern.” Het legt ons meteen verplichtingen op. Verplichtingen om goede Nederlanders te zijn, opgewekte werklustige, harde knullen zonder concessies of compromissen aan hun nationaal geweten. En dát is het nou men moet alsjeblieft niet vallen over het woord kern omdat dat zo glimt en mooi is; wij beschouwen het begrip kern als een complex van harde, naakte verplichtingen. Die wij overigens gaarne op ons nemen.

*

Wij gaan nu verder over ons orgaan.

Natuurlijk is de uitgave op zake-lijke grondslag opgezet en daarvoor hebben wij centen nodig, veel centen. Alvorens de prijs te bepalen, hebben wij ruggespraak gehouden met verschillende uitgeverij en de kwartaal-

prijs van f 2,50 is laag. De Indië-veteranen moeten trouwens deze som beschouwen als een contributie voor het Legioen, waarvoor zij tevens ons orgaan ontvangen.

Wij weten echter, dat er velen onder ons zijn, voor wie deze som te hoog is. Het gaat ons echter in de allereerste plaats om de geest en het moreel, die ons doel moeten dienen, vandaar dat wij in ons eerste nummer schreven: „Als er onder jullie zijn, die dit niet dokken kunnen, laat het ons dan weten. Het moet gek lopen, als we er samen geen oplossing voor kunnen vinden.” Wij herhalen bij deze de oproep met klem. Er is reeds voor talrijken een oplossing gevonden. En, wat het meest verheugende is omtrent deze oproep: zij is ook door de anderen zo goed begrepen, door de mensen die iets meer konden missen dan een ringgit. En even gemakkelijk als ze destijds hun laatste strootje deelden, hun laatste roepiah besteedden aan twee pijpjes koud bier met een makker, zo vlot stuurden ze ons een groter bedrag met de terloopse opmerking: „De rest is voor de maats die 't niet dragen kunnen.” Geestelijken, arbeidersjongens, ouwe commandanten, een moeder van een veteraan uit naam van haar geëmigreerde zoon in Canada... tientallen maakten dit hartverwarmende gebaar.

Tussen twee haakjes: is er een tijdschrift in geheel Nederland, dat hetzelfde kan mededelen omtrent haar abonnees?

En nu wat betreft die zakelijke opzet. Voor eens en voor al: begrijp goed, dat het Legioen ons aller Legioen is, de Oud-Wapenbroeders ons aller orgaan. De baten van de uitgave behoren aan ons allen. Wij allen hebben stem in de besteding van de gelden. Want we gaan van dit blad van ons een goudmijntje maken, met aller hulp zal dit klaargestoomd worden. En hoe meer geld wij kunnen maken met ons blad, des te minder hoeven wij ons handje op te houden voor giften van buitenaf. Wij schrijven dit met gevoelens van diepste dankbaarheid voor degenen en de maatschappijen, die ons tot dusver financieel geholpen hebben. Men zal ons echter willen begripen wanneer wij zeggen: „Hartelijk dank, wij zullen het niet vergeten, maar we runnen het liever zelf.”

Oud-Wapenbroeders gaat vanaf het derde nummer ook advertenties opnemen. Wij beloven, dat het karakter van het blad er niet onder zal lijden. Het is en blijft een strijdblad en zal niet een reclameblad voor bh's, opperbeste likdoorn-zalfjes, asthma-tabletten enz. worden. Overigens, hoe zou 't toch komen, dat we binnen een week na verschijning van ons eerste nummer, al brieven binnekregen van distilleerderijen met

verzoek om opgave van advertentie-kosten?

Maats, laten we er met elkaar een mieters blad van maken, een blad waar we onze ziel aan kunnen warmen. De redactie-betoel is in wording; alle mogelijke bekende namen uit de redactie van de oude Wapenbroeders zullen al gauw aan jullie bekend worden gemaakt. Enkelen van jullie hebben ook uit zichzelf al bijdragen ingestuurd, vanaf nr. 3 van ons blad beginnen we met ze te publiceren. En werkelijk! het aantal inzendingen (verhalen, gedichten, foto's, tekeningen) is al zo groot, dat we er makkelijk twee complete nummers van kunnen vullen. Ook wat dat betreft: is er één tijdschrift in Neder-

land, dat er prat op kan gaan uit de eigen lezerskring prachtcopie te krijgen, zonder dat 't een roje cent kost?

Hoe dan ook, er zijn banjak dingen, waardoor wij als initiatiefnemers ons gerust erg blij en trots kunnen voelen. Tróts tegenover de buitenwereld, die nu iets gaat proeven van de pedissigheid van ons moreel. Laten we zo bouwen, mannen...

Maats, tot zover voorlopig.

We staan nu in het gelid, en richten ons op elkaar. Stráks die armen, maats en formeer het gelid tot één strakke aanéengesloten front. Straks komen de commandanten, die zullen het bevel geven: „Stáát!” en dan kijken wij récht in de toekomst.

Doe maar gek...

Zo... 't is zo ver.

„Wapenbroeders” in Nederland.

„Lompe piepers Bart”, zou „Pendek” zeggen.

In een kiosk bij ons in de straat vond ik hem. Hij lag naast de benen van Greer Garson. (Ik heb 't over Wapenbroeders, hoor). Ik had nog net veertig cent, dus had ik te kiezen tussen die benen en hem. De keus was niet moeilijk...

Ik heb niet gewacht tot ik thuis was. Op de leuning van een brug heb ik hem zo'n beetje uit het hoofd zitten leren.

Hardop zei ik, toen ik die ene foto zag: „Als dat de korporaal-rijwielhersteller niet is!”

Toen ik op wilde stappen, werd ik van alle kanten aangegaapt. Het bleek, dat ik twee keer met de brug mee omhoog gedraaid was toen er een schuit onderdoor moest.

's Middags heb ik m'n ringgit gestort. Op het strookje „Bestemd voor geadresseerde” schreef ik „Legioen”.

De ambtenaar vroeg achterdochtig: „'t Komt zo toch wel over, meneer?” Ik zei: „Ja wis en waarachtig komt 't zo over. Dacht u van niet soms? Postbus 76 Apeldoorn, meneer; ja, wie daar zit mag Joost weten, maar zorgt u nu maar dat dat geld daar komt, al moet het er gebracht worden.”

Toen ik wegliep, zag ik nog net dat de hele afdeling over m'n formulier gebogen stond en ik hoorde zoiets mompelen van „flaporen” en „hij zit toch wel vast?” Ik dacht: „La maar,” want ik ben niet gek meer.

's Avonds ben ik gaan bridgen bij mijn ouwe commandant. (Is dat zo gek?)

Hij stond op 't punt klein slem met gemak te maken. Toen dacht ik: „Nou moet er wat gebeuren en lekas!”

Ik zei heel droog: „Wapenbroeders” is er weer, hé?”

Hij ging vier down.

Z'n vrouw heeft ons uitgelaten. De commandant was van de kaart.

Later vertelde z'n vrouw, dat hij diezelfde avond een procesverbaal opgelopen had, omdat hij de straat opging met een handdoek (groen) om z'n middel en een pelopporpetje achter op 't heufd. Hij had zijn vriend uit bed willen halen maar was niet verder gekomen dan de hoek. Een meisjes-avondschool was net uitgegaan en op de juf na vloog het hele stel een politiebureau binnen.

Als ik hem nu zie, lacht 'ie net als die keer op Malakka, toen 'ie voor de eerste keer nasi at en veel te veel sambel gebruikte maar het niet wilde laten merken.

Waarmee ik maar zeggen wil, jongens... we worden alweer een beetje gek....

Math. Ekeris
van de swing-sectie.

DE MAN IN DE SCHUTTERSPUT

Tijdens en na de oorlogen hebben soldaten en veteranen geprobeerd, de thuisgebleven „burgers” duidelijk te maken, wat het is „te-velde” te zijn en hoe zoiets een man veranderen kan. De kloof is echter altijd te diep gebleken. Toch proberen anderen het altijd opnieuw. De Lt. Robert T. Fallon doet het op een aparte manier: hij verliet de gezichtshoek van de soldaat en benaderde de „burgerij” op de meest kwetsbare plek: het eigenbelang. Aangezien zijn boodschap er één is aan alle „burgers”, geven wij hem, met een persoonlijk onderschrift van de vertaler, graag door aan ons eigen volk.

IK wil u iets vertellen over zo maar een oorlog en ik verzoek u zich een ogenblik een erg koude, natte winteravond, voor te stellen, laten we zeggen ongeveer 10 uur. U besluit voor het naar bed gaan nog even voor het raam naar buiten te gaan kijken. Ik weet zeker dat u dat al dikwijls gedaan hebt en dan zegt u gezellig: „Hè, ik ben blij, dat ik niet naar buiten hoef.” Op deze bijzondere avond echter ziet u iets vreemds.

Er is een groot gat precies in het midden van uw voortuintje; de modder ligt er rondom opgeworpen en tekent zich scherp af tegen de egaal witte sneeuw. In het gat zit een inééngedoken gestalte.

Laat mij u iets over hem vertellen.

Hij is nu ongeveer al drie weken in deze omgeving en heeft in die tijd al ongeveer in een dozijn van dergelijke gaten geleefd. Het duidelijkst wat men hem kan aanzien is, dat hij het koud heeft. Telkens grijpt hij z'n schopje om zijn put wat dieper te maken, alleen maar om een beetje warm te worden door de inspanning. Dit is de enige manier om warm te worden.

Hij is ook erg smerig. Het vet van wel honderd „C-nooddrantsoenen” zit bevroren op z'n handschoenen en in zijn baard van twee weken. Roet van de kleine vuurtjes, die hij overdag durft te stoken, kleeft overal in de groeven van zijn gezicht en handen, op z'n broek en schoenen. Hij is totaal vervuild. Hij heeft zich in meer dan een maand niet verschoond en hij is het voorlopig ook niet van plan; daarvoor is het veel te koud. Je kunt hem ruiken en erg ook. Hij heeft honger; hij heeft bijna aldoor honger. Een kop warme koffie zou hem best smaken. Hij lijkt oud met die baard en die kromme rug. Hij is echter pas negentien, hoewel hij ab-

soluut niet lijkt op de jongens van negentien, die u gewoonlijk om u heen ziet.

U vraagt zich misschien af, waaraan hij gedurende de lange, eenzame uren denkt. Wel... niet aan veel dingen. Alleen maar hoe koud het is en hoe goed die koffie toch wel zou smaken. Misschien denkt hij wel zo nu en dan even aan thuis, maar dat is erg ver weg en eigenlijk niet erg belangrijk meer in zo'n nacht; de kou, zijn voeten en de honger zijn veel reëler begrippen, waar hij zijn gedachten van vol heeft.

U ziet, dat hij een opening in uw heg heeft gemaakt. Zijn geweer ligt op een hoop modder en wijst door de opening. Dan is er nog iets, waaraan hij niet zo zeer hoeft te denken, want het dringt zich vanzelf reeds aldoor naar de toppen van zijn zenuwen: **wanneer komen ze?** Hij wordt een beetje bang. Hij is ook helemaal alleen. Hij zou graag naar zijn maat gaan, die twee huizen verder in een zelfde soort gat zit. Maar hij kan er niet naar toe. Hij wilde alleen, dat ze niet zo ver van elkaar verwijderd waren.

Wat zoudt u met deze man willen doen?

Hem vragen zich bij uw haard te komen warmen, hem een kopje koffie geven en hem een warme douche laten nemen? Hem een bed geven om in te slapen inplaats van het vuil en de kou van z'n schuttersput? Natuurlijk zou u dat doen. U zou er geen twee keer over hoeven na te denken. Maar ik ben bang, dat u het niet kunt doen. Ziet u, er is daar, op gindse heuvel, iemand die in uw huis wil en zijn pelotons-commandant heeft deze man verteld, dat er van hem verwacht wordt dat hij uw huis en dat huis naast het uwe zal be-

schermen. Daarom kan hij niet binnen komen en kunt u hem niet bereiken. Hij is erg ver weg, daar achter dat raam waar u door naar buiten kijkt.

Maar als u 's morgens naar buiten komt, is hij er nog, gehurkt over een klein houtvuurtje, bezig zijn handen en het nooddrantsoen te ontdooien. Hij let er angstvallig op, of er al gevoel begint terug te komen in zijn voeten. U ziet ook, dat het gat behoorlijk diep is geworden van al het gegrave en hij heeft nog meer weggekapt uit uw heg. Hij is er nog, als u 's middags terugkomt van uw werk. Terwijl u begroet wordt door uw familie bij een gezellig haardvuur, maakt de soldaat zich klaar voor de nieuwe nacht vol kou en honger en bangheid.

Ik heb u iets van die soldaat verteld en hem in uw tuintje gezet, omdat ik wil dat u hem door uw raam kunt zien. Die soldaat zal zijn taak doen en zich niet afvragen, waarom of u niet uw eigen huis verdedigt tegen de mensen, die er binnen willen. Als hij in de kou van uw nachtelijk tuintje moet hurken, zal hij u de behagelijkheid van uw haard niet misgunnen. Maar hij verwacht toch, zonder er speciale gedachten aan te wijden, dat u uw deel van de taak zult uitvoeren.

Wat is dat, „uw taak”? Wel, het is niet belangrijk wat ik denk dat „uw taak” is. Maar ik geloof wel dat het belangrijk is dat u zelf vindt wat uw taak is. Het is van groot belang voor de strijd om het bestaan van uw land, uw huis, uw tuin.

Misschien zoudt u duidelijker die taak zien wanneer u vanavond thuis kwam en wérkelijk die huiverende, eenzame, inééngedoken gestalte in een gat in uw tuintje zag zitten.

Lt. Robert T. Fallon

Stel voor, dat de soldaat protestant en u katholiek, of omgekeerd, was geweest; stel u voor, dat de soldaat P.v.d.A.-man en u een Antirevolutionnaire, of omgekeerd, was. Zou het iets in uw gedrag gescheeld hebben? Waarom dan wel in deze z.g. „vredestijd”?

De vertaler:

Wmr. J. P. C. H., Breda

KOLIBRI'S

door de hemel gezonden

Hefschroefvliegtuigen schrijven een nieuw hoofdstuk in de oorlogvoering ter zee, in de lucht en op het land.

TERWIJL bij Inchon al het aardse leven ophield te bestaan in een hel van vuur en dood, — lagen op het invasie-bruggenhoofd enkele tientallen zwaargewonden desperaats de dood af te wachten, want afvoer naar enige noodlazaret was absoluut onmogelijk. De dood hurkte reeds met een onherroepelijk gebaar naast hun neer, toen plotseling uit de dreunende, dampende hemel een reusachtige kolibri neerdaalde, een paar keer zoekend de omwoelde aarde aftastte en vervolgens stilstond. Een boodschapper rechtstreeks door de Hemel gestuurd, — zo moet de ambulance-helicopter de gewonden hebben geleken. Enkele uren later lagen zij in een hospitaal en begonnen moeizaam de weg naar het leven terug te kruipen.

EEN JAAR GELEDEN

kwamen de eerste hefschroefvliegtuigen naar Korea. Zij hadden onbelangrijke diensten te vervullen en hadden daarom ook geen bewapening en geen zelf-afsluitende benzine-tanks.

Toen gebeurde het, dat een helicopter-piloot, vliegende boven een frontsector, het wilde wuiven om hulp van een groep soldaten opmerkte. Hij daalde dicht bij hen neer en zag daar de in flarden-gescheurde soldaat, die hun kameraad was. Hij brak de zijdeuren uit zijn toestel en ze schoven de brancard met de jongen overdwers in de helicopter. Hij bracht de jongen naar een hospitaal en luidde daarmee een nieuwe fase in bij het gebruik van de hefschroefvliegtuigen.

De Sikorsky-fabrieken kregen opdracht, speciale ambulance-helicopters te ontwerpen, die plaats boden voor acht brancards en een arts. Ze werden in serie gebouwd en naar Korea gevlogen, waar ze als een zwevende geruststelling boven de vechtende grondtroepen hun taak begonnen. Sinds het gebruik van deze ambulance-helicopters is in Korea het aantal doden tengevolge van verwondingen tot de helft teruggebracht van het aantal van Wereldoorlog II.

Thans worden nog grotere ambulance-helicopters gebouwd, die plaats bieden aan twaalf brancards, twee man ambulance-personeel, en twee piloten; ze worden uitgerust met een compleet bloedtransfusie-apparaat en ander instrumentarium en krijgen een „omniphibus“-landingsgestel, dat het mogelijk maakt te landen op water, zand, rotsbodem, moerasland, ijs en sneeuw.

HET KOREAANSE CONFLICT

heeft aldus bewezen, dat het hefschroefvliegtuig onschatbare diensten kan bewijzen. Het bleef echter niet bij het evacueren van zwaargewonden. Zo gebeurde het eens aan de kust bij Wonsan, in Noord-Oost Korea, dat de vloot bijna een volle week werd opgehouden, omdat het kanaal naar de haven hermetisch was afgesloten door een mijnengordel. Vier mijnnevagers, die een open vaargeul moesten banen, liepen op een mijn en zonken. Toen werden, bij wijze van de laatste rare sprong die een kat in het nauw kan maken, de enkele hefschroefvliegtuigen, waarover beschikt werd, in actie gebracht. Ze zweefden laag over het water, bijna talmend langzaam en daar ontdekten de piloten de mijnen, die ongeveer 10 voet onder het wateroppervlak, verankerd lagen. Ze wierp markeerboeien uit, sloepen met mijnpersoneel gingen er op af, de ankerkettingen werden doorgesneden en vervolgens mitrilleerden jagers de bovendienzvende monsters. Veilig voer de vloot de haven binnen om troepen en materiaal te lossen.

Elke kruiser, elk slag- en vliegtuig-dekschip beschikt dan thans ook over deze mechanische kolibri's. Ze brengen belangrijke boodschappen en personen, post en voorraden, van schip naar schip, een vlotte taxi-dienst midden op zee. En de Marine heeft opdracht gegeven om helicopters te ontwerpen speciaal voor de jacht op onderzeeboten.

DE GRONDSTRIJDKRACHTEN

hebben inmiddels eveneens langs de weg van talloze improvisaties de

helicopter ontwikkeld tot een onmisbaar apparaat.

De infanterie gebruikt ze om snel kleine groepen van twaalf tot veertien volledig-uitgeruste manschappen over te brengen naar bedreigde punten. Commandoyraids worden in toenemende mate op die manier uitgevoerd op schier-onbereikbare punten. Hele infanterie-aanvallen worden vanuit een helicopter geleid. Ze worden door de artillerie gebruikt als observatie-post, door de verbindingsdiensten om snel en accuraat telefoonlijnen aan te leggen door het onbegaanbaarste terrein. Zij voeren aanvullende voorraden brandstof en munitie, post en warm voedsel naar de troepen in de voorste lijn, enz. enz.

Kortom, het hefschroefvliegtuig heeft thans zichzelf zulk een uitermate belangrijke positie verworven aan het Koreaanse strijdtonel, dat elke helicopter-piloot slechts een hink hoeft te geven en hij heeft, waar hij zich ook bevindt, de directe steun van Marine en Luchtmacht-jagers, die hem begeleiden en beveiligen op zijn missies. En waar hij ook vliegt, daar beneden hem kloppen niets dan warme, dankbare harten voor hem.

